

ΜΕΣΟΤΟΠΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΜΕΣΟΤΟΠΙΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ "Η Αναγέννηση"

www.mesotopites.weebly.com • e-mail: anagenme@gmail.com
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 33-172 37 ΔΑΦΝΗ • ΤΗΛ.: 210 9707417

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 259 • ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020 • Κωδικός 2960 Χ+5

ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΖΩΗΣ

ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ Δ.Σ.

Πρωτόγνωρες οι συνθήκες που βιώνουμε όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και στον κόσμο ολόκληρο. Μέσα από μια υγειονομική κρίση επανατοποθετούμε αξίες, προβλήματα, τρόπο ζωής. Δύσκολα περνάει ο κόσμος. Κλεισμένος στον μικρόκοσμό του ο καθένας, αφουγκράζεται την αγωνία των συνανθρώπων του, ανησυχεί για την πορεία αυτής της επιδημίας, αντλεί κουράγιο από τη φύση που αναγεννάται, συγκινείται από τον αγώνα γιατρών και νοσηλευτών, εύχεται «την υγεία μας να 'χουμε» και το εννοεί απόλυτα. Συνειδητοποιήσαμε, πρώτη φορά τόσο μαζικά και συλλογικά, την αξία της ζωής που είναι αναντικατάστατη.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες μέριμνα του Συλλόγου ήταν πρώτα να διαφυλάξει την υγεία των ανθρώπων του, των μελών των δημιουργικών μας τμημάτων, των επιτροπών, των μελών και των φίλων μας. Για το λόγο αυτό έγκαιρα, πριν τις επίσημες αποφάσεις της πολιτείας, διακόψαμε τη λειτουργία τους και τον τρόπο συνεδριάσεων του Δ.Σ. Αναβάλαμε τις θεατρικές παραστάσεις και τις υπόλοιπες εκδηλώσεις και δράσεις.

Η λειτουργία ωστόσο του Συλλόγου συνεχίζεται. Το Δ.Σ. συνεδριάζει κάθε Δευτέρα μέσω τηλεδιασκέψεων. Το μεγάλο έργο αναπαλαίωσης του μύλου ξεκίνησε και προχωράει καλά, χάρη στις προσπάθειες όλων και τη στήριξη των μελών μας που ξέρουν να ξεπερνούν κάθε δυσκολία. Η χρηματοδότηση από το Σύλλογο συνεχίζεται, παρά τους περιορισμούς στην κυκλοφορία. Η προσφορά των μελών μας ενεργοποιήθηκε και το μεσοτοπίτικο φιλότιμο έκανε το θαύμα του. Η εφημερίδα κυκλοφορεί κανονικά κι ίσως τώρα είναι πιο απαραίτητη από ποτέ.

Ταυτόχρονα όμως μας λείπουν αυτές οι μικροχαρές της συλλογικής ζωής, που τώρα ακριβώς αποδεικνύονται πόσο σημαντικές είναι. Τα παιδιά και οι νέοι που γέμιζαν κάθε μέρα την αίθουσα και της έδιναν ζωή. Τα δευτεριάρια τραπέζια και το χαμόγελο του χωριανού. Το βλέμμα των δικών σου ανθρώπων που σε κάνουν να νιώθεις πόσο μεγάλη είναι η συλλογική αγκαλιά. Τώρα που όλα αυτά λείπουν φανερώνεται η μεγάλη αξία τους. Κι αυτό μας κάνει διπλά περήφανους. Για όλα όσα πετύχαμε και για όσα καλύτερα θα καταφέρουμε στη συνέχεια όλοι μαζί.

Θα περάσει κι αυτή η κρίση. Ο καθένας από μας ας κάνει το χρέος του για να κερδίσουμε ξανά τη ζωή μας και να την πλάσουμε καλύτερη. Προστατεύουμε τη ζωή, φροντίζουμε τους ανθρώπους μας, στηρίζουμε τον αγώνα αυτών που δίνουν τη μάχη στην πρώτη γραμμή. Κι όπως πάντα συμβαίνει η ζωή στο τέλος θα κερδίσει. Καλή αντάμωση!

ΤΟ Δ.Σ.

Ο Σύλλογος Μεσοτοπιτών

«Η Αναγέννηση»

εύχεται στα μέλη και στους φίλους του

ΧΡΟΜΙΑ ΠΟΛΥΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΜΕΣΤΗ!

Μακάρι το χαρμόσυνο αναστάσιμο μήνυμα

να είναι παντοτινό σύμβολο

χαράς, αισιοδοξίας και γαλήνης

στις ψυχές των ανθρώπων!

ΜΕ ΛΟΓΙΣΜΟ ΚΑΙ Μ' ΟΝΕΙΡΟ...

ΓΡΑΦΕΙ Η ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΠΛΩΜΑΡΙΤΟΥ

Παράξενη η άνοιξη φέτος, αθλιώτικη... Η ανθρωπότητα ολόκληρη σε καραντίνα, οι άνθρωποι κλεισμένοι στα σπίτια τους, εικόνες στις πόλεις και στα χωριά που δεν τις φανταζόμασταν ποτέ, ένας διαφορετικός αγώνας να κρατήσεις την ψυχική όρθια, το νου σε εγρήγορση, την καρδιά να μη λιγοψυχήσει. Η υγεία το ζητούμενο, σωματική και ψυχική. Και μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, ο Σύλλογος Μεσοτοπιτών πραγματοποιεί το μεγάλο όραμα: την αναπαλαίωση του υδρόμυλου στη Μαηλιόντα.

Θαρρείς κι αυτό το έργο από την αρχή του οράματος μέχρι τώρα να συμπυκνώνει τον αέναο αγώνα του ανθρώπου για την πρόοδο και την προκοπή. Ένας αγώνας αδιάκοπος, δύσκολος, με αναποδιές και πιασμούς. Που όμως, σαν το νερό που η φυσική του κατάληξη είναι η θάλασσα, δεν μπορεί παρά να είναι νικηφόρος. Πάντα το φως κερδίζει. Έστω κι αν διαισθητικά από μια χαραμάδα, το σκοτάδι κλονίζεται. Και να που τώρα ακριβώς, μέρες της Λαμπρής, μες στον κορωνοϊό, οι εργάτες παλεύουν με τις πέτρες και το χώμα, καθαρίζουν το χώρο, στηρίζουν την κολλέθρα κι αυτή αγέρωχη και περήφανη, αγναντεύει τη γηλυκιά κοιλάδα, δίνοντας την υπόσχεση πως θα γυρίσει ξανά η μυλόπετρα για να δώσει άλλη ζωή στον τόπο.

Πάντα τούτος ο λαός πλατρεύει την άνοιξη. Ταιριάζει απόλυτα στην ψυχοσύνθεσή του η υπομονή, η αντοχή στις αναποδιές και το βίωμα της λύτρωσης. Έτσι ήταν πάντα. Η Ανάσταση έρχεται μετά τα Πάθη. Η λύτρωση δεν μπορεί να υπάρξει δίχως αγώνα και απαντοχή. Ας χαρούμε γιατί μπήκαμε σε μια φάση δημιουργίας, που θα χρειαστεί χρόνο, κόπο και πολλή δουλειά. Όμως η ορμή της δημιουργίας έχει πάντα αυτή τη μαγική δύναμη να ξεπερνά εμπόδια, να υπερβαίνει το σήμερα και να έχει το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον. Το πόσο σημαντικό είναι αυτό το έργο, θα φανεί μετά την ολοκλήρωσή του, καθώς θα είναι η αρχή σημαντικών δράσεων και παρεμβάσεων που θα αναδείξουν ακόμη περισσότερο το χωριό μας και θα είναι το σημείο αναφοράς στην ευρύτερη τουλάχιστον περιοχή.

Κι αυτό αξίζει σ' ένα χωριό που με τεράστια επιμονή και με την προσφορά όλων των Μεσοτοπιτών γέννησε θαύματα κι έχει γίνει το συνώνυμο του πολιτισμού και της δημιουργίας σ' ολόκληρο το νησί. Καλή αρχή!

Το Δ.Σ. του Συλλόγου ακολουθώντας τις οδηγίες του ΕΟΔΥ αναστέλλει τις δραστηριότητές του, έως και τη στιγμή που εκδόθηκε το παρόν φύλλο. Για κάθε πληροφορία, ερώτηση κ.λπ, παρακαλούμε επικοινωνήστε στο anagenme@gmail.com και στα τηλέφωνα 6951098100 και 6976297434.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΜΥΛΟ ΚΑΤΑΧΑΝΑ

Μετά την επίσκεψη στο Μεσότοπο της προέδρου, **Παν. Πλωμαρίτου** και του αντιπρόεδρου, **Βασ. Βογιατζή**, του Συλλόγου «Η Αναγέννηση», όπου πραγματοποιήθηκε ενημέρωση των υποψηφίων εργολάβων αλλά και των φορέων του χωριού, σχετικά με την αποκατάσταση του Υδρόμυλου Καταχανά, πραγματοποιήθηκε νέα συνάντηση των υποψηφίων εργολάβων στον χώρο του Υδρόμυλου.

Εκεί η αρχιτέκτων –επιβλέπουσα του έργου–, κα **Ιωάννα Βαλλίνα**, ενημέρωσε για το τεχνικό κομμάτι του έργου και απάντησε στις ερωτήσεις και τις απορίες των υποψηφίων. Κατόπιν ο Σύλλογος δέχτηκε δύο προσφορές. Η μία προήλθε από τον κ. **Εμμανουήλ Κωνστανταδέλλη**, ο οποίος ορίστηκε ως ανάδοχος του έργου, ενώ η δεύτερη προσφορά από τον κ. **Βλῆταδέλλη**, τον οποίο ευχαριστούμε για το ενδιαφέρον του, καθώς επίσης και τους συγχωριανούς εργολάβους που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας.

Μέχρι στιγμής (18/3/20) έχουν υπογραφεί συμβάσεις για:

- 1) Περίφραξη, Χωματουργικά χειρωνακικά ικρίωματα, σκυροδέματα, υδρομονώσεις
- 2) Χωματουργικά με μηχανικά μέσα
- 3) Πέτρινες κατασκευές, λιθοδομές, λιθόστρωτα

Ταυτόχρονα υπογράφηκαν και οι συμβάσεις για την Μουσειολογική μελέτη με υπεύθυνες τις κυρίες **Βαλλίνα** και **Κρελίδου** (24/2/20).

Οι εργασίες ξεκίνησαν στις 23/3 και συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Έχει πραγματοποιηθεί καθαρισμός του οικοπέδου, ο καθαρισμός των κυριών (όπου έγινε συλλογή των μεταλλικών εργαλείων και αντικειμένων που βρέθηκαν, ώστε να χρησιμοποιηθούν ως εκθέματα), η επισκευή με κονιάματα της νότιας όψης από συνεργείο του κ. **Στέλιου Βουδούρη** και πραγματοποιούνται εργασίες για την αποκατάσταση του υδατόπυργου, οι οποίες σύντομα θα ολοκληρωθούν.

ΕΥΤΥΧΩΣ ΠΡΟΛΑΒΑΜΕ!!!

ΟΙ ΚΟΥΔΟΥΝΑΤΟΙ ΜΑΣ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΑ

Την Κυριακή 9 Φεβρουαρίου, μια μεγάλη παρέα με πολύ κέφι πήγαμε στη Χαλκίδα, καλεσμένοι του Δήμου Χαλκιδέων, για να παρουσιάσουμε το έθιμο των Κουδουνάτων, στις καρναβαλικές εκδηλώσεις του Δήμου.

Λοιπόν, Κυριακή πρωί, παρέα με τον πολιτιστικό σύλλογο «**Βάκκες**» **Καλλιθέας**, φτάσαμε στη Χαλκίδα. Αφού ήπιαμε τα καφεδάκια μας και τα σουζάκια μας με μεζέ την ωραία φέτα που μας έστειλε ο **Κτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Μεσοτόπου**, αρματωθήκαμε με τα κουδούνια, φορέσαμε τις βράκες μας και με τις κουτσ'κούδες μας παρέα και με τα όργανα, κάναμε πατινάδα στον παραλιακό δρόμο της Χαλκίδας και καταλήξαμε στον χώρο της εκδήλωσης. Εμείς χορέψαμε συρτό, μπάηλο, απάηλο, με πολλές νχιρές παρεμβολές από τους κουδουνάτους, ενώ ο σύλλογος «**Βάκκες**» παρουσίασε τους Κορδελάτους **Νάξου** και το χορευτικό τμήμα της Ιεράς Πόλεως Μεσολλογγίου «**Άγιος Συμεών**» παρουσίασε χορούς από την περιοχή τους. Ακολούθησε γλέντι για τον κόσμο συντροφιά με την εξαιρετική ορχήστρα. Η τοπική αρχή μας έκανε το τραπέζι μαζί με τους άλλους φιλοξενούμενους συλλόγους σε μια αίθουσα ξενοδοχείου στην προκουμαία της πόλης.

Στην παρέα μας ήταν οι βρακάδες **Γιάννης Βαλλήνης** του **Χρήστου**, **Γιάννης Βογιατζής**, **Ιγνάτιος Ρέμμας**, **Μάκνης Βαλλήνης** και ο φίλος μας **Δημήτρης Αποστόλου**.

Κουδουνάτοι ήταν οι **Παναγιώτης Αραπέκος** με τον εγγονό του **Ιάσονα**, **Σταύρος Σκομβούλης**, **Μανώλης Βαλλήνης**, **Κώστας Ιωσηφέλης** με τον γιο του **Γιώργο** και τα εγγόνια του **Γιάννη** και **Κωνσταντίνο** (τρεις γενιές συνύπαρξαν), **Κώστας Βαλλήνης**, **Κωνσταντίνος** και **Γιώργος Δελημαδώρος**, **Στέλιος Ζουμπουνέλης** και ο φίλος μας **Θωμάς Σουβλήλης**. Κεραστής της παρέας ήταν ο Αντώνης Δελημαδώρος και την ομάδα αρμάτωσε ο **Σταύρος Βαλλήνης**. Ευχαριστούμε όλη την παρέα για τη συμμετοχή τους, τους διοργανωτές για τη φιλοξενία τους, ιδιαίτερα τον **Δημήτρη Ελευθερίου**, διοργανωτή της εκδήλωσης.

Επίσης η ομάδα των κουδουνάτων, μετά από κάλεσμα του διευθυντή του 7ου Δημοτικού Σχολείου Αγίας Παρασκευής, **Γιάννη Λογοθέτη**, παρουσίασε το έθιμο των Κουδουνάτων στη σχολική γιορτή, που έγινε την Τσικνοπέμπτη. Στην παρέα μας ήταν οι **Αρτέμιος Βουδούρης**, **Κώστας Ιωσηφέλης**, **Κώστας Βαλλήνης**, **Γιώργος Ιωσηφέλης** του **Κώστα**, **Γιώργος Ιωσηφέλης** του **Χρήστου**, **Μάκνης Βαλλήνης** και ο φίλος μας **Δημήτρης Καββαδάς**. Τα παιδιά του σχολείου εντυπωσιάστηκαν και πλαισίωσαν την ομάδα μας.

Γεια σου παρέα και του χρόνου με υγεία και χωρίς κορονοϊούς.

Υ.Γ. Ευχαριστούμε το Δ.Σ. για την εμπιστοσύνη του.

Μάκνης Βαλλήνης

του **Ιωάννου** και **Φίλιππα Γουγή** του **Ευαγγέλου** ευχαριστούμε για την άδεια που μας παραχώρησαν. Λόγω των δυσκολιών που προέκυψαν από τα μέτρα για την πανδημία, ο σύλλογος αιτήθηκε και έλαβε παράταση υποβολής αιτήματος πρώτης εκταμίευσης.

Μέχρι στιγμής έχει πληρωθεί το 8% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού. Ο σύλλογος παρά τις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες κατάφερε να πληρώσει τα ποσά των εκδοθέντων τιμολογίων, όπως επίσης και τις υποχρεώσεις προς την εφορία.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όσους διευκόλυναν το σύλλογο στη δύσκολη αυτή συγκυρία.

Βασίλης Βογιατζής

ΟΙ ΓΛΕΝΤΙΣΤΑΔΕΣ ΜΑΣ ΣΤΟΝ ΑΛΙΜΟ

Μετά από δυο χρόνια απουσίας από δρώμενα και εκδηλώσεις οι «Γλεντιστάδες», χορευτική ομάδα του Συλλόγου των απανταχού Μεσοτοπιτών Λέσβου «Η Αναγέννηση», έδωσαν και πάλι το δυναμικό παρόν το βράδυ της Τσικνοπέμπτης 20 Φεβρουαρίου στον Άλιμο, στην Πλατεία Καραϊσκάκη. Ο Σύλλογος δέχτηκε με χαρά την πρόσκληση και 14 χορευτές μας έδωσαν το παρόν υπό την καλλιτεχνική επιμέλεια του χοροδιδασκάλου μας **Κώστα Πιπίνη**.

Η αποκριάτικη εκδήλωση, που διοργάνωσε για δεύτερη χρονιά ο Δήμος Αλίμου είχε τίτλο: «**Το Έθιμο του Φανού**» και παρουσιάστηκαν αποκριάτικα δρώμενα απ' όλη την Ελλάδα. Τον φανό, που ήταν το επίκεντρο της εκδήλωσης και μας μετέφερε συμβολικά στην αποκριάτικη ατμόσφαιρα της Κοζάνης, άναψε ο Δήμαρχος Αλίμου, κ. **Ανδρέας Κονδύλης**. Συμμετείχαν μέλη του **Χορευτικού Λαογραφικού Ομίλου «Σπισίχορος»** και του **Συλλόγου Οικισμού Εκτελωνιστών Αλίμου**.

Εμείς παρουσιάσαμε χορούς της Λέσβου και αποκριάτικα δρώμενα του Μεσοτόπου: Ξεκινήσαμε με αποκριάτικα δρομικά δίστιχα, χορέψαμε τον «Γέρο» - «Ντούρου-Ντούρου», την «Χήρα» - συρτό, το «Δωδεκάχρονο κορίτσι» - απάηλο, «τα Κ'τσιά» - αγροτικό, μιμικό χορό και κλείσαμε με τον «Αράπ'κου», το διονυσιακό - φαηλικό δρώμενο, που έχει βαθιές ρίζες στο χωριό μας. Παρά το ψιλόβροχο που έπεφτε πριν και κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, όλα τα μέλη των χορευτικών ξεσήκωσαν τον κόσμο σε παραδοσιακούς χορούς υπό τους ήχους της ορχήστρας του **Νίκου Φίλιππίδη**, δημιουργώντας έτσι μια όμορφη, διασκεδαστική και πάνω απ' όλα αποκριάτικη βραδιά! Ευχαριστούμε πολύ τον χοροδιδάσκαλο **Λευτέρη Κορναράκη** για την πρόσκληση.

Η επόμενη εμφάνιση της «παρέας» ήταν προγραμματισμένη την Καθαρά Δευτέρα στο «Ίδρυμα Νιάρχος» μαζί με τους Κουδουνάτους μας, όπου σε μεγάλη, ανοιχτή εκδήλωση με τίτλο: «Δώστε του χορού κι ασ πάει!» θα παρουσιάζαμε δρώμενα της Μεσοτοπιτικής Αποκριάς με την επιμέλεια του δασκάλου μας Κώστα Πιπίνη. Στην εκδήλωση, της οποίας την φροντίδα είχε ο αγαπητός μας **Λάμπρος Λιάβας**, θα έπαιζε η ορχήστρα του **Νίκου Οικονομίδη** με την **Κυριακή Σπανού** και τον **Ηλία Γάκο** στο τραγούδι με παρόντα και

τα «Χάηκινα της Κοζάνης» - Κομπανία του **Δημήτρη Κώτσικα**... Όμως ο κορωνοϊός ήταν προ των πυλών και η εκδήλωση αυτή αναβλήθηκε, όπως και όλες οι αποκριάτικες καρναβαλικές εκδηλώσεις της τελευταίας Κυριακής και της Καθαροδευτέρας στην Ελλάδα. Δεν πειράζει...

Οι «Γλεντιστάδες» του Συλλόγου μας, μετά από μια επιτυχημένη πορεία 25 χρόνων (1994-2018) ανασυστάθηκαν, μετά από δυο χρόνια σιγής, κάνουν ένα δεύτερο ξεκίνημα και είναι εδώ δυναμικά! Για πρώτη μου φορά συμμετείχα και εγώ και αισθάνθηκα ιδιαίτερα χαρούμενος, μιας και εκτός από την εμφάνισή μας ζήσαμε όλοι –παλιοί και νέοι– το όμορφο κλίμα της «παρέας», πριν και μετά την εκδήλωση. Αναμένουμε με λαχτάρα τις επόμενες εμφανίσεις!

Δημήτρης Βουδούρης

ΠΡΟΚΑΡΝΑΒΑΛΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Την Κυριακή 23 Φεβρουαρίου οι ετοιμασίες ξεκίνησαν από νωρίς. Κάτι καλό ετοιμάζονταν στην πολιτιστική αίθουσα του χωριού. Ο κόσμος μαζεύτηκε και σύντομα η αίθουσα γέμισε. Η παράσταση ξεκινά!

Μπαχτσάβαν(ι)κά γέμισε η σκηνή και οι μικροί πρωταγωνιστές ξεκίνησαν τις αγοροπωλησίες στη ντοπιολαλιά. Στη συνέχεια άρχισε ο τρύγος. Αμπέλια στήθηκαν σειρά και οι τρυγητές ξεκίνησαν δουλειά. Ρίμες γραμμένες από τον ακούραστο **Θύμιο Βασιλόγλου**

με τη συνεργασία του χοροδιδασκάλου του συλλόγου **Ευθύμης Σαραντίδη**, έστησαν ολόκληρη παράσταση. Αέρας βενετσιάνικος φτάνει στο χωριό και πλημμυρίζει η αίθουσα χρώματα και ήχους κερκυραϊκών. Οι κοντεσίνες-Μεσοτοπίτισσες με τις αυτοσχέδιες φορεσιές χορεύουν σε κερκυραϊκούς ρυθμούς και δίνουν τη σκυτάλη στους φίλους μας από την **Ένωση Ποντίων και φίλων Ποντίων Μυτιλήνης**. Ήχοι ξεχωριστοί από τη λύρα και το νταούλι (ταούλι) μαγεύουν τους θεατές. Στη συνέχεια ο **πολιτιστικός σύλλογος Ιππείου «Άγιος Προκόπιος»** με ένα θεατρικό δράμα μας βάζει το δίλημμα ποιος κάμπος παράγει τα καλύτερα σύκα και στη συνέχεια χορεύουν λεσβιακούς χορούς. Έπειτα ο **Χορευτικός όμιλος Μυτιλήνης «Αιοθείς»**, παρουσιάζει χορούς από την Ερυθραία της Μικράς Ασίας και μας δείχνει το μимητικό χορό «μπιγκιρμέ» (αποκριάτικος χορός παρόμοιος με το δικό μας «Μπιλιρμά»). Η παράσταση κλείνει με «γλήντα» στο καφενέ. «Αρτέμη κέρνα μας» είναι ο τίτλος του τελευταίου δρομικού με ρίμα του Θύμιου Βασιλόγλου και **Κώστα Βραχνού**. Τη γενική επιμέλεια αυτής της εκδήλωσης την είχε ο Ευθύμιος Σαραντίδης. Ο πολιτιστικός σύλλογος «Ο Μεσότοπος» ευχαριστεί όλα τα παιδιά των χορευτικών τμημάτων, τους προσκεκλημένους συλλόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω, το χοροδιδασκαλό του συλλόγου μας Ευθύμιο Σαραντίδη, το Θύμιο Βασιλόγλου και φυσικά όλο τον κόσμο που παρακολούθησε αυτή την εκδήλωση και μας στηρίζει πάντα.

Ο πολιτιστικός σύλλογος «Ο Μεσότοπος» θέλει να ευχαριστήσει όλους όσους βοήθησαν για την προετοιμασία του καρναβαλιού που ακυρώθηκε. Για την κατασκευή αρμάτων τους **Ζαγκούλη Βασιλείο, Κωνστανταδέλλη Κώστα, την Τζοάννα Κάλφα** και τη **Μαγδαληνή Βασιλά**. Το **Νίκο Ρεπάνη** για την εθελοντική εργασία που πρόσφερε και το **Συνεταιρισμό Γυναίκων** για τον μπουφέ της προκαρναβαλικής εκδήλωσης. Την ποτοποιία **Σαμαρά** και τη ποτοποιία **Λίνου**. Τους **Στέλιο Τσαλαβούτη, Δημήτρη Ιωσπεφέλλη του Παν., Γαβριήλ Πιπίνη, Καξηρή Ευστρατο, Χρήστο Κωνστανταδέλλη, Γεώργιο Ιγν. Κωνστανταδέλλη** και **Κώστα Βουδούρη** για τα κολοκύθια. Τον **Αντώνη Δουκάκη** (50 ευρώ), τη **Φωτεινή Τριπνιτήρη Ο'εβε** (200 ευρώ) για οικονομική τους ενίσχυση. Τον **Γεώργιο Κοντό** (Konto's Digital) για το δωρεάν σποτάκι του καρναβαλιού και τους χορηγούς επικοινωνίας **Ράδιο Αίολος** και **EPT**. Ευχόμαστε σε όλους υγεία, δύναμη και υπομονή!

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Την Κυριακή 22 Μαρτίου, πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη εθελοντική αιμοδοσία στο στέκι νεολαίας. Η ανταπόκριση του κόσμου σε αυτές τις δύσκολες μέρες που διανύουμε και η ανάγκη για αίμα είναι τεράστια, ήταν ανέλπιστα μεγάλη. Συμπληρώθηκαν 46 φιάλες αίματος. Έτσι ευχαριστούμε όλους τους αιμοδότες που είναι οι εξής:

1. Καρδαράς Χρήστος
2. Βαληνή Μαρία του Αγγ.
3. Γωγή Μαρία του Φιλ.
4. Γωγής Σταύρος
5. Βαλεήης Ευθύμιος του Νικ.
6. Βουδούρη Σταματούλα
7. Βογιατζής Βασίλειος
8. Βασιλική Βογιατζή
9. Βουδούρης Δημήτρης του Στ.
10. Κωνστανταδέλλη Δημήτριος του Νικ.
11. Κωνστανταδέλλη Κώστας του Δημ.
12. Βασιίλα Βασιλείου του Γεωρ.
13. Καξηρή Αρτέμιος
14. Βαληλής Θεόδωρος του Πλάτ.
15. Πιπίνης Κυριάκος
16. Γωγής Ευάγγελος του Φιλ.
17. Ζουμπουνέλλη Γεώργιος
18. Φωτίου Ειρήνη
19. Παυλέλλη Δήμητρα
20. Παπαβασιλείου Μαρίνα
21. Σαράντου Σαπφώ
22. Χαλικιά Σοφία
23. Βουδούρη Ευτυχία
24. Μαθακός Εμμανουήλ
25. Παυλέλλη Εμμανουήλ
26. Βαρτσανέλλη Μαρία
27. Βαλεήη Σαπφώ
28. Κωνστανταδέλλη Ιγ. Εμμανουήλ
29. Βακάλη Μαρία του Παν.
30. Παπουτσής Νίκος
31. Κακαρώνης Ειρήνη
32. Καξηρή Χριστίνα
33. Δουδωνής Παναγιώτης του Γαβ.
34. Καξηρή Στυλιανός
35. Μιχαηλίδης Παναγιώτης
36. Βουρνάζος Δημοσθένης
37. Βασιίλας Γεώργιος του Β.
38. Καξηρή Ιωάννης του Λουκ.
39. Κουρλής Νικόλαος του Ιγν.
40. Κωνστανταδέλλη Κώστας του Βασ.
41. Βακάλης Παντελής
42. Κωνστανταδέλλη Δημήτριος του Παν.
43. Βακάλη Αθηνά
44. Καμπάς Τηλέμαχος
45. Βαλεήης Ιωάννης του Ικ.
46. Καζάνης Ιωάννης

Επίσης ευχαριστούμε θερμά τον κ. **Ευστράτιο Γελαγώτη**, Παθολόγο του ΚΥ Καλλιθέας, το κλημάκιο του νοσοκομείου Μυτιλήνης, το μικροβιολογικό εργαστήριο **Γεωργίου Μασάαντ** για τις δωρεάν αιματολογικές εξετάσεις στους αιμοδότες που κάνει σε κάθε αιμοδοσία, τη **Σταυρίτσα Βλωτιδέλλη** και την **Ευμορφία Κουρλή** για τα κεράσματα των αιμοδοτών, καθώς και τη **Δήμητρα Βαληνή** που είναι υπεύθυνη και παρούσα σε όλες τις αιμοδοσίες πάνω από 15 χρόνια.

Τα νέα της ΟΛΣΑ

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑΝ ΚΙΝΗΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΒΑΚΑΛΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΛΣΑ

96 έργα του λαϊκού ζωγράφου **Θεόφιλου Χατζημιχαήλ** χαρακτηρίζονται ως κινητά μνημεία με απόφαση της υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού **Λίνας Μενδώνη**.

Ο χαρακτηρισμός ως κινητών μνημείων των 86 έργων, στο Μουσείο Βαρείας Μυτιλήνης, ιδιοκτησίας του Δήμου Λέσβου, και των 10 έργων του από τη συλλογή του Αλέξανδρου και της Δωροθέας Ξύδη, που ανήκουν και φυλάσσονται στο MOMus - Μητροπολιτικό Οργανισμό Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης (Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης-Συλλογές Μακεδονικού Μουσείου και Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης), έγινε καθώς συνιστούν ιδιαίτερης σημασίας σύνολα από έργα του ζωγράφου.

Η συντριπτική πλειοψηφία των έργων, περισσότεροι από 120 πίνακες, έχουν φιλοτεχνηθεί το χρονικό διάστημα 1926-1933, μία έντονα δημιουργική περίοδο, έναν χρόνο πριν το θάνατο του Θεόφιλου (24 Μαρτίου 1934) στη Λέσβο. Πρόκειται για έργα που ζωγράφησε ο Θεόφιλος για τον συλλέκτη έργων τέχνης Στρατή Ελευθεριάδη (Tériade), μετά τη γνωριμία τους στα τέλη της δεκαετίας του 1920 στη Μυτιλήνη.

Τα έργα του Θεόφιλου απεικονίζουν μια ποικιλία ελληνικών θεμάτων που χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, αυτά που παρουσιάζουν τη φύση και τον άνθρωπο (προσωπογραφίες, τοπία, εικόνες της καθημερινής ζωής) και εκείνα που περιγράφουν θέματα από την ελληνική μυθολογία, ιστορία και θρησκεία.

Ο πιο γνωστός Έλληνας λαϊκός ζωγράφος, που φορούσε την παραδοσιακή φουστάνελα, γεννήθηκε μεταξύ 1867 και 1870 στη Βαρεία Λέσβου. Τα παιδικά χρόνια για τον ίδιο και τα 7 αδέρφια του ήταν δύσκολα. Ο πατέρας

Γαβριήλ ήταν τσαγκάρης και η μητέρα του Πηνελόπη, κόρη αγιογράφου, απ' όπου ο Θεόφιλος έμαθε τις βασικές γνώσεις της ζωγραφικής.

Στη Σμύρνη, όπου εργάζεται ως θυροφύλακας, θα διαμορφώσει το θεματολόγιό του από τον κόσμο της αρχαιότητας, του Βυζαντίου και της νεότερης Ελλάδας. Στο Βόλο όμως θα ζήσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής του ζωγραφίζοντας για ελάχιστα χρήματα ή για ένα πιάτο φαγητό στους τοίχους μαγαζιών της πόλης και χωριών του Πηλίου.

Το 1912 ο πλούσιος γαιοκτήμονας της Μαγνησίας, **Γιάννης Κοντός**, του αναθέτει την τοιχογράφηση του σπιτιού του στην Ανακασιά. Ο Θεόφιλος ζωγραφίζει σκηνές από την Επανάσταση του '21, αρχαίους θεούς και τοπία. Η οικία Κοντού αποτελεί σήμερα το Μουσείο Θεόφιλου στο Πήλιο.

Το 1927 επιστρέφει στη γενέτειρά του, όπου συνεχίζει να ζωγραφίζει. Δημιουργεί τοιχογραφίες σε χωριά του νησιού και η αμοιβή του είναι ένα πιάτο φαγητό και λίγο κρασί. Εκεί τον συναντά ο καταξιωμένος κριτικός τέχνης και εκδότης **Στρατής Ελευθεριάδης (Tériade)**, ο οποίος διέμενε στο Παρίσι και είναι ο άνθρωπος που θα κάνει γνωστό το έργο του Θεόφιλου. Τελικά, 27 χρόνια μετά το θάνατό του, το καλοκαίρι του 1961, εγκαινιάζεται μεγάλη έκθεση με έργα του Θεόφιλου στο Μουσείο του Λούβρου αποτελώντας ύψιστη αναγνώριση του συνολικού έργου του Έλληνα ζωγράφου με τη φουστάνελα.

Στις 29 Αυγούστου του 1965 με την πρωτοβουλία του Tériade, που δώρισε το κτίριο και τα έργων του Θεόφιλου, εγκαινιάστηκε το Μουσείο Θεόφιλου στη γενέτειρα του ζωγράφου, στη Βαρεία της Λέσβου.

Το 1976 το υπουργείο Πολιτισμού προχώρησε σε χαρακτηρισμό των έργων «του λαϊκού ζωγράφου Θεόφιλου Χατζημιχαήλ οπουδήποτε και εάν ευρίσκονται χρίζοντα ειδικής κρατικής προστασίας». Η ομόφωνη κήρυξη και στο πρόσφατο ΚΣΝΜ για τα 96 έργα, μετά τα 37 του 2016, δεν αναιρεί το γενικό χαρακτηρισμό του 1976 του συνόλου της καλλιτεχνικής παραγωγής του Θεόφιλου, αλλά εξατομικεύει τα έργα με σκοπό την καλύτερη προστασία του έργου του ζωγράφου.

Το ζήτημα της φυλετικής καθαρότητας των Νεοελλήνων απασχόλησε κατά καιρούς πολλούς επιστήμονες, αλλά και απλούς ανθρώπους.

Δυστυχώς, ορισμένοι από αυτούς, είδαν το θέμα με κάποια προκατάληψη, μη αντιλαμβανόμενοι ότι το σπουδαιότερο σε ένα λαό δεν είναι η φυλετική καθαρότητα, αλλά η εθνική συνείδηση. Κάτι που απέδειξε η επανάσταση του 1821, αλλά και οι βαλκανικοί πόλεμοι, όπου οι φυλετικές και εθνικιστικές διαμάχες εμφανίζονται με σφοδρότερη ένταση.

Η ομαλότητα της γλωσσικής και φυλετικής ομοιογένειας, που υπήρχε κατά τη διάρκεια των Βυζαντινών χρόνων, διαταράχθηκε με την υποδούλωση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Οι δυο λαοί, Έλληνες και Τούρκοι, έζησαν αναγκαστικά μαζί, πάνω από 400 χρόνια, στον ίδιο γεωγραφικό, πολιτικό και οικονομικό χώρο, στο διοικητικό πλαίσιο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ήταν φυσικό πολλά στοιχεία του πολιτισμού τους να επηρεαστούν. Ένα από αυτά είναι και η γλώσσα.

Έτσι, ένα μεγάλο ποσοστό λέξεων, που χρησιμοποιούσαν οι Νεοέλληνες μετά την απελευθέρωση είχε τουρκική προέλευση. Την ίδια διαφοροποίηση όμως είχε υποστεί και η τουρκική γλώσσα, αλλά και ο τουρκικός πολιτισμός, από την επίδραση των Ελλήνων. Όσο περνούσαν όμως τα χρόνια, με την προσπάθεια της ελληνικής πολιτείας, αλλά και τη βούληση του ίδιου του λαού, το ποσοστό αυτό μειώθηκε κάτω από το 10%.

Ωστόσο, πολλές λέξεις αντιστάθηκαν και παραμένουν, ακόμα και σήμερα, ενταγμένες στο σύστημα της ελληνικής γλώσσας. Μερικές από αυτές είναι δύσκολο να αφαιρεθούν ή να αντικατασταθούν. Άλλες έχουν σχεδόν ελληνοποιηθεί και δεν μπορεί κάποιος να φαντασθεί ότι έχουν τουρκική ρίζα. Αναφέρω, για παράδειγμα, μερικές από αυτές: Λεβέντης, μάγκας, μπουζούκι, εργένης, τεμπέλης, μεράκι, κέφι, καβγάς, γιακάς, τσέπη, τσάντα, παπούτσι και τα παράγωγά τους.

Το ίδιο όμως συμβαίνει, όπως προανέφερα, με την τουρκική γλώσσα, η οποία, πρέπει να τονιστεί, έχει περισσότερα δάνεια από την ελληνική γλώσσα. Ο μέσος Έλληνας και ο μέσος Τούρκος είναι φυσικό να μην υποπεύονται ότι με τη γλώσσα του ο κάθε λαός συμμεριζόταν λίγο πολύ και τον πολιτισμό του άλλου, ανεξάρτητα από τις μεταξύ τους διαφορές ή αντιθέσεις.

Στις αρχές του 20ου αιώνα, μετά την Μικρασιατική καταστροφή, χιλιάδες Έλληνες που ζούσαν στην Τουρκική επικράτεια, έρχονται ως πρόσφυγες στην Ελλάδα, φέρνοντας μαζί τους και το γλωσσικό τους ιδίωμα. Έτσι η ελληνική γλώσσα δέχεται ένα δεύτερο κύμα εισβολής τουρκικών λέξεων και εκφράσεων.

Στο νησί μας, τη Λέσβο, που απελευθερώθηκε μόλις το 1912, οι τουρκικές λέξεις παραμένουν πολλές, ιδιαίτερα στην απλή καθομιλουμένη. Τις θυμόμαστε οι περισσότεροι από τους πατεράδες και παππούδες μας που επισκέπτονταν τη Σμύρνη. Βέβαια από αυτή την εποχή και μετά συντελούνται στη χώρα μας πολλές κοινωνικές ανακατατάξεις. Η παιδεία αντιμετωπίζεται πιο οργανωμένα και η συγκέντρωση του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα, συντελεί στη βαθμιαία εξαφάνιση των τοπικών διαλέκτων (ντοπιολαλιών) και την αντικατάσταση των τουρκικών λέξεων από ελληνικές.

Στην κατηγορία των λέξεων που αντιστάθηκαν στην αλλαγή είναι και κάποια από τα οικογενειακά επώνυμα των Ελλήνων, που έχουν τουρκικές ρίζες.

Χωρίς να έχω ειδικές γνώσεις Γλωσσολογίας, με αφορμή κάποια ένθετα που κυκλοφόρησε η εφημερίδα «Τα Νέα» πριν λίγα χρόνια, σκέφτηκα ότι θα ήταν αρκετά ενδιαφέρον να ψάξουμε την προέλευση και τη σημασία κάποιων επωνύμων, αλλά και κάποιων παρωνυμίων (παρτσούκλια), που έχουν τουρκική προέλευση. Βέβαια με κατείχε κάποιος δισταγμός, μήπως η έρευνά μου αυτή δυσαρεστήσει ορισμένους κατόχους τέτοιων ονομάτων, έστω και αν η ετυμολογία της ρίζας των

επωνύμων αναφέρεται σε κάποιους προγόνους τους. Ελπίζω να μη συμβεί αυτό, διότι το επώνυμο δεν αφορά προσωπικά τον καθένα, αλλά αποτελεί μια κληρονομιά από τους προγόνους του. Θα ξεκινήσω λοιπόν από το θεωρητικό μέρος της προέλευσης των επωνύμων των Ελλήνων, παραθέτοντας στο τέλος ένα ενδιαφέρον λεξικό με την προέλευσή τους.

Για να εντοπίσουμε τη σωστή ετυμολογία των ελληνικών επωνύμων πρέπει να ανατρέξουμε στους αιώνες της ελληνικής ιστορίας και γλώσσας, όχι μόνο από την εποχή της Τουρκοκρατίας, αλλά και από την βυζαντινή εποχή. Επειδή οι κοινωνίες πυκνώνουν σε πληθυσμό και τα βαφτιστικά ονόματα (Γεώργιος, Νικόλαος, Μαρία κ.λπ) αδυνατούν να καλύψουν το σύνολο του πληθυσμού και οι συνωνυμίες είναι πολλές, κάποιοι σκέφθηκαν ήδη από τον 7ο αιώνα μ.Χ. τη χρήση των επωνύμων.

Τα ελληνικά επώνυμα, κατά την διάρκεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, έχουν σαν πηγή προέλευσης κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ατόμου. Σωματικά γνωρίσματα, αρετές ή ατέλειες, κάποιο αξίωμα ή επάγγελμα ή τον τόπο καταγωγής του ατόμου.

Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας εμφανίζονται και τα πατρωνυμικά ή μητρωνυμικά βαφτιστικά συνήθως σε γενική πτώση. Π.χ. Κωνσταντίνος του Γεωργίου, Ιωάννης Ανδρέου κ.α. Πολλά τέτοια είναι διαδεδομένα και διατηρούνται ακόμα, κυρίως στην Κύπρο.

Πολλές φορές το πατρωνυμικό επώνυμο εμφανίζεται και σύνθετο, περιλαμβάνοντας το επάγγελμα ή άλλο χαρακτηριστικό του πατέρα. Π.χ. Παπαγιώργης, Κοντογιώργης κ.α.

Στα νεότερα χρόνια εμφανίζονται και κάποια επώνυμα που είναι παρμένα από ζώα ή φυτά. Π.χ. Λαγός, Φλώρος, Τριανταφύλλου κ.α.

Κατά την Τουρκοκρατία τα ελληνικά επώνυμα ακολουθούν κατ' αρχάς τα χαρακτηριστικά των Βυζαντινών. Τα τουρκικά προέλευσης επώνυμα εμφανίζονται από τους πρώτους αιώνες της τουρκικής κατάκτησης, ακόμα και πριν την άλωση της Κων/λης. Στην αρχή δίδεται έμφαση στα λεγόμενα παρώνυμα, δηλαδή περιπαικτικά επώνυμα (παρτσούκλια). Οι κατακτητές ονομάτιζαν στη δική τους γλώσσα τους χριστιανούς υπηκόους, ίσως κατά τη διάρκεια απογραφών του πληθυσμού ή συμβολαιογραφικών ή άλλων πράξεων.

Τα επώνυμα, όπως και η γλώσσα, ακολουθούν μια εξελικτική πορεία.

Οι καταλήξεις των τουρκικών λέξεων είναι ένα από τα σημαντικά κεφάλαια για την κατανόηση των ελληνικών επωνύμων. Τα τουρκικά ουσιαστικά και ρήματα τελειώνουν συνήθως σε σύμφωνο και έτσι αναγκαστικά δέχονται τις συνηθισμένες ελληνικές καταλήξεις που θα δούμε παρακάτω. Τα επίθετα της τουρκικής που τελειώνουν σε φωνήεν παίρνουν απλά την κατάληξη -s ή τις άλλες ελληνικές καταλήξεις. Π.χ. Bakırçi-Βακιρτζής, Aşağı-Αμπατζής κ.α.

Οι ελληνικές καταλήξεις που μπαίνουν μετά τα τουρκικά ουσιαστικά και τα ρήματα, χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

1) Αυτές που δηλώνουν **προέλευση**: -ιτης -ιδης -ωτης -οπουλιος

2) Αυτές που δηλώνουν **υποκοριστικά, μεγεθυντικά, ή καϊδευτικά** -ακνης -ακος -αρας -αρνης -ουλης και -ελης. (Το -ελης χρησιμοποιείται, ως γνωστόν, κυρίως στη Λέσβο).

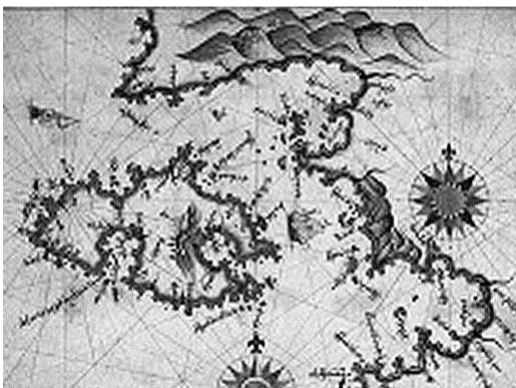
3) Κοντά στις ελληνικές καταλήξεις θα προσθέσουμε και την τουρκική κατάληξη **-ογλου (oglu)**, το τέκνο, το παιδί κάποιου) που είναι συνηθισμένη κυρίως στους Έλληνες που ήρθαν από τη Μ. Ασία.

Παρακάτω παρατίθενται κάποια επώνυμα με τουρκική ρίζα, που τα περισσότερα από αυτά τα συναντάμε σε συγχωριανούς μας, κατοίκους ή μη Μεσοτόπου Λέσβου, καθώς και άλλους επωνύμους ή μη Έλληνες. Κάποια από αυτά τα συναντάμε και σαν παρωνύμια, δηλαδή παρτσούκλια.

Βέβαια υπάρχουν και πολλά άλλα επώνυμα Ελλήνων που δεν έχουν τουρκική ρίζα, αλλά είναι αρβανίτικης ή άλλης προέλευσης.

Σχετικά με το προσωπικό πατρικό μου επώνυμο (Κοντού), απ' ό,τι ξέρω, οφείλεται στο κοντό ανάστημα του παππού μου, που δεν γνώρισα. Προηγουμένως το επώνυμό του ήταν νομίζω Ευστρατιάδης. Τέτοιες μετονομασίες είναι συχνές, ιδίως στις αρχές του προηγούμενου αιώνα και οφείλονται σε διάφορους λόγους.

Στη διπλανή σελίδα παραθέτω αλφαβητικά κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα επωνύμων. Ίσως κάποιοι κάτοχοι αυτών των επωνύμων να ξέρουν περισσότερα για την ιστορία των επωνύμων τους. (Καλό θα ήταν να μας την κάνουν γνωστή).

Χάρτης του Πίρι Ρεϊς -1513 (Η Λέσβος-λεπτομέρεια). Από το διαδίκτυο

Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΤΟΠΙΤΙΚΩΝ ΕΠΩΝΥΜΩΝ

Λεξιλόγιο επωνύμων

Αμπατζής: Ο κατασκευαστής ή πωλητής **αμπάδων**. **Αμπάς** στα τουρκικά είναι είδος μάλλινου υφάσματος ή χοντρό σακάκι, που φτιάχνεται από αυτό το ύφασμα.

Αϊβαλιώτης: Ο καταγόμενος από την πόλη **Αϊβαλί** (Αρχ. Κυδωνίες).

Αλμπάνης: πεταλωτής αλόγων, τουρκική λέξη **nalbant**.

Αρναούτης και **Αρναούτογλου:** ο Αλβανός, ο Αρβανίτης ή το παιδί του.

Ασλάνης: Από την τουρκική λέξη **Aslan**, που σημαίνει λιοντάρι.

Βαβαλιός: Από την τουρκική λέξη **babali**, που σημαίνει ο πατρικός, ο παμπάλαιος, ο αρχαίος.

Βακάλης: ο παντοπώλης, από την τουρκική λέξη **bakkal**, (εξελληνισμένο μπακάλης).

Βακιρτζής και **Μπακιρτζής:** από την τουρκική λέξη **bakirci**, που σημαίνει τον πωλητή χάλκινων ειδών ή τον εργάτη του χαλκού.

Βακλατζής και **Βακλατζίδης:** Από την τουρκική λέξη **baklaci** (κουρκιά) και σημαίνει τον πωλητή ή τον καλλιεργητή κουκιών.

Βαλαβάνης, Βαλαβανίδης, Βαλαβανέλης: από την τουρκική λέξη **balaban** (κεφάλι) και δηλώνει αυτόν που έχει μεγάλο κεφάλι.

Βαλτζής, Μπαλτζής, Βαλτζίδης: από την τουρκική λέξη **balci** (μελίσοι) και φανερώνει τον μελισσοκόμο ή τον πωλητή μελιού.

Βαξεβάνης, Βαξεβανίδης: από την τουρκική λέξη **bahceban**, που είναι ο κηπουρός (**bahce** ο κήπος).

Βάσης, Μπάσης, Βάσιος: ο επικεφαλής, ο αρχηγός, από την τουρκική λέξη **bası**.

Βέης, Μπέης: από τη λέξη **bey** ο κύριος, ο άρχοντας.

Βεκρής, Βεκρέλης: από την τουρκική λέξη **becri** (ο μέθυσο).

Βερβέρης, Μπερμπερής: από το **berber** (ο κουρέας).

Βιζυργιανάκης: από την τουρκική λέξη **bezirgan** (ο έμπορος). Εξ ου και το γνωστό στον Μεσότοπο παρατσούκλι **Μπαζιριάνης** (έμπορος).

Βογιατζής, Μπογιατζής: από την τουρκική λέξη **boyaçi**, ο βαφέας, ο ελαιοχρωματιστής.

Βοστανός: Από την τουρκική λέξη **bostan** (λαχανόκηπος) και εξελληνισμένο μπουστάνι.

Βουγιούκας, Βουγιουκλής, Βουγιουκλάκης: Υπάρχουν δυο ερμηνείες 1) Από τη λέξη **buyuk**, που σημαίνει τον μεγαλόσωμο και 2) από τη λέξη **biyik**, που είναι το μουστάκι, τον μουστακαλή.

Βουδούρης, Μπουντούρης: από την τουρκική λέξη **bodur**, που σημαίνει τον κοντό, το μικρό.

Βουρνάζος, Μπουρνάζος, Μπουρνάς: από την τουρκική λέξη **burnaz** (μύτη) και σημαίνει αυτόν που έχει μεγάλη μύτη. (Εξ ου και μπουρνάζι, το ακρωτήριο).

Γενίτσαρος, Γενιτσάρης -ίδης, -έλης κ.λπ. από την τουρκική λέξη **Yeniçeri**, οι γνωστοί μας Γενίτσαροι, δηλαδή εξισλαμισμένα παιδιά χριστιανών, που αποτελούσαν σώμα κρούσης του Οθωμανικού στρατού.

Δαλιάνης, Νταλιάνης: ο ιχθυοτρόφος, από τη λέξη **dalyan**, που σημαίνει ιχθυοτροφείο.

Δελιάλης, Ντελιάλης: ο φωνακλής, ο κήρυκας, από τη λέξη **dellal-tellal**.

Δεμίρης, Δεμερτζής: είναι ο σιδεράς, από την τουρκική λέξη **demir** (σίδηρο).

Ζορμπάς, Ζορμπαλής: από τη λέξη **zorba**, που σημαίνει ο άτακτος, ο ταραξίας.

Ζουμπουλής, Ζουμπούλης, Ζουμπουνέλης, -ίδης, -ογλου, -ακνης: Από την τουρκική λέξη **sümbül**, που σημαίνει ζουμπούλι, υάκινθο.

Ζουρνατζής: από τη λέξη **zurnaçi**, που σημαίνει τον οργανοπαίκτη του ζουρνά.

Ιντζιρτζής: από τη λέξη **incir** (σύκο) ο παραγωγός ή πωλητής σύκων.

Καβάφης: από την τουρκική λέξη **kavaf**, ο έμπορος παπουτσιών.

Καζαντζής, Καζαντζίδης, Καζαντζάκης: από την τουρκική λέξη **kazanci**, ο κατασκευαστής καζανιών.

Καϊμακάμης: Kaymakam, τίτλος στρατιωτικού του τουρκικού στρατού.

Καλαϊτζής, -ακνης, -ίδης:

από τη λέξη **kalayci**, ο γαυρωματής και **kalay** ο κασσίτερος.

Καμπάς, -ακνης: από τη λέξη **kaba**, που σημαίνει ο χοντρός, ο σωματώδης.

Καμπούρης, -ακνης, -έλης, -ίδης, -ογλου: Από την τουρκική λέξη **kambur** (εξελληνισμένο Καμπούρης).

Καρτσής: από την τουρκική λέξη **kamci**, μαστίγιο για τα ζώα.

Καρά-: Το επίθετο **kara** που στην τουρκική σημαίνει μαύρος, σκοτεινός, άγριος μπαίνει μπροστά από κάποιες λέξεις σχηματίζοντας επώνυμα. Παράδειγμα: Καραστεφανής, Καρακωνσταντής, Καραβασίλης, Καραγάτσος κ.α.

Καραμάνης: από την τουρκική λέξη **karaman**, που σημαίνει τον σκουρόχρωμο άνθρωπο.

Καραμπέτης: από την λέξη **karabet**, που σημαίνει ο συγγενής.

Κασάμπαλης: από τη λέξη **kasabali**, που σημαίνει ο χωριάτης.

Κελέσης, -ίδης, -ιαδης, -ογλου: από τη λέξη **keles**, που σημαίνει τον φαλακρό.

Κεχαγιάς, -ίδης, -ογλου: από τη λέξη **kaya**, που σημαίνει τον επιστάτη, τον διαχειριστή.

Κουγιουμτζής, -ίδης, -έλης, -ακνης, -ογλου: από την λέξη **kuyumcu**, και σημαίνει τον χρυσοκόμο ή τον έμπορο χρυσαφικών.

Λεμπέσης: από την τουρκική λέξη **lebes**, ο άτακτος Αλβανός, ληστής.

Μαντάς: Τουρκική λέξη **mamda**, η είδηση, το μαντάτο και αυτός που φέρνει την είδηση,

Μόραλης: Τουρκικά **Moralı**, ο Μοραΐτης, ο Πελοποννήσιος.

Μουχάλης και Μούχαλος: Από τουρκική λέξη **muhallı**, ο άτοπος, ο παράλογος.

Μπακιρτζής και με άλλες καταλήξεις **-ίδης, -έλης, -ακνης:** από το **bacirci**, που σημαίνει τον έμπορο χάλκινων ειδών (εξελληνισμένα μπακίρια).

Μπουρούνης: από τουρκική λέξη **burun**, που σημαίνει μύτη, ακρωτήριο, αυτός που έχει μεγάλη μύτη.

Νασλής: τουρκική λέξη **nasli**, ο καθοαναθρεμμένος, ο ναζιάρης.

Μπαλάσκας: τουρκική λέξη **palaska**, φυσιγγιοθήκη.

Παπουτσής και **-ακνης, -ίδης, -ανης:** από τουρκική λέξη **pabuc** (εξελληνισμένο παπούτσι).

Σαχτούρης: από τουρκική λέξη **sahtur**, είδος μικρού σκάφους του 18ου αιώνα.

Σεφέρης: από τουρκική λέξη **sefer**, που σημαίνει την πορεία, το ταξίδι.

Σημίτης: από τουρκική λέξη **simit**, που σημαίνει σπασμένο κουλούρι.

Σκενδέρης, -ίδης, -ογλου: από το τουρκικό κύριο όνομα **Iskender**, που σημαίνει Αλέξανδρος.

Τζίνης, Τζινέλης, Τζινάκης: από την τουρκική λέξη **çin**, που σημαίνει δαιμόνιο (εξ ου και το εξελληνισμένο τζίνι).

Τσακίρης, -ακνης, -έλης, -ίδης, -ογλου: από τουρκική λέξη **çakir**, αυτός που έχει γκριζογάλαζα μάτια (τσακίρικα).

Τσίτας: από τουρκική λέξη **çita**, που σημαίνει τις στενές σανίδες.

Χατζής, -ακνης, -έλης, -ίδης, -ογλου: Από τη τουρκική λέξη **hacı**, που σήμαινε κατ' αρχήν τον μουσουλμάνο προσκυνητή στη Μέκκα και εν συνεχεία τον χριστιανό προσκυνητή στους Αγίους Τόπους. Με το λήμμα **Χατζη-** συντάσσονται πολλά επώνυμα: Χατζηπαντωνίου, Χατζηπαναγιώτης, Χατζημαλής, κ.α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τα ελληνικά επώνυμα τουρκικής προέλευσης, Γιάννης Τζέμος, 2003

Το όνομα των Ελλήνων, Χρήστος Κίτσος, 2007

Το κοινό λεξιλόγιο της ελληνικής και της τουρκικής γλώσσας, Έκδοση του Δημοκρίτειου Παν/μιου Θράκης

Άποψη της προκουμαίας της Μυτιλήνης από τη βόρεια πλευρά
Εκδόσεις Τζιβόγλου, αρχές 20ου αιώνα
Από το διαδίκτυο

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

ΓΡΑΦΕΙ Η ΑΝΤΖΕΛΑ ΚΟΝΤΟΥ

Και τώρα τι; Ποια θα είναι η επόμενη μέρα της πρωτόγνωρης περιπέτειας που βιώνει όλος ο πλανήτης;

Θα επιστρέψουμε στην κανονική μας ζωή και πότε θα γίνει αυτό; Και τι μας περιμένει; Θα τα βρούμε όλα όπως τα αφήσαμε, σε βάθος χρόνου;

Ερωτήματα για το μέλλον, το νέο μέλλον που διαμορφώνεται κάτω από τις νέες συνθήκες. Ερωτήματα που συλλογίζεται ο κάθε πολίτης, τουλάχιστον σε χώρες που έχει την πολυτέλεια να το πράξει. Στην Ελλάδα, όπου μέχρι στιγμής η κατάσταση ελέγχεται και τα κρούσματα παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, είμαστε σε θέση να συζητάμε για το αύριο. Δυστυχώς στα κράτη που η πανδημία έχει ξεφύγει από τον έλεγχο, κάθε συζήτηση αφορά αποκλειστικά και μόνο το παρόν και την καλύτερη αντιμετώπιση της ζοφερής κατάστασης. Το αύριο μπορεί να περιμένει...

Η περιπέτεια που ταλανίζει όλο τον πλανήτη μάς ήρθε από το πουθενά. Εκεί που πιστεύαμε με ακράδαντη αβυσσότητα ότι είμαστε οι κυρίαρχοι του πλανήτη, οι προνομιούχοι και οι ανώτεροι, αυτοί που καθορίζουμε τη μοίρα όλων των υπόλοιπων ζωντανών πλάσμάτων, ήρθε ένας μικροσκοπικός οργανισμός, ένας ιός που ίσα που φαίνεται στο μικροσκόπιο, να μας θυμίσει ότι δεν είμαστε παρά ένας ακόμα κρίκος στη ζωική αλυσίδα και μάλιστα από τους πιο ευάλωτους... Ξαφνικά, άρχισαν να πεθαίνουν εκατοντάδες συνάνθρωποι που σύντομα έγιναν χιλιάδες σκορπώντας το φόβο και τον πανικό. Η άγνοια και η παραπληροφόρηση έγιναν σύμμαχοι της ανεμπόδιστης πορείας της νόσου που μέσα σε λίγο διάστημα μετατράπηκε σε πανδημία.

Κυβερνήσεις, κρατικοί μηχανισμοί υγείας και διαχείρισης κρίσεων πιάστηκαν απροετίμαστοι και σε πολλές περιπτώσεις κατώτεροι των περιστάσεων.

Στη χώρα μας, δείχνοντας μια υπακοή σπάνια για τα ελληνικά δεδομένα, κλειστήκαμε στα σπίτια μας και η ζωή μας άλλαξε από τη μία μέρα στην άλλη. Τα πάντα μπήκαν σε αναμονή, οι δραστηριότητες πάγωσαν και εμείς άναυδοι γι' αυτό που βιώναμε, εγκλωβισμένοι στην ασφάλεια του σπιτιού μας. Και ο καιρός κυλά κι εμείς περιμένουμε την επαναφορά στην κανονικότητα. Πότε θα έρθει; Κανείς δεν γνωρίζει, εφόσον οι γιατροί και οι ερευνητές δεν γνωρίζουν πώς θα εξελιχτεί στο άμεσο μέλλον η κατάσταση.

Αυτό που σίγουρα γνωρίζουμε είναι ότι, πέρα από το αμιγώς ιατρικό κομμάτι, οι συνέπειες της κρίσης αυτής είναι πολλές και αρκετές θα μας ακολουθήσουν σε βάθος χρόνου. Πολύ θα επιθυμούσαμε να επιστρέψουμε σε ό,τι αφήσαμε, όμως γεγονός είναι ότι δοκιμασίες σαν κι αυτή που βιώνουμε, αφήνουν σημάδια.

Η οικονομική ύφεση, που όλοι προοιωνίζονται ότι ακολουθεί, είναι ένα δυσειπίλυτο πρόβλημα, ιδίως για κράτη με επισφαλείς οικονομίες. Με δεδομένο ότι μετά το πάγωμα των εμπορικών δραστηριοτήτων, αλλιάζουν οι όροι στις οικονομικές δοσοληψίες, είναι φυσικό επακόλουθο η οικονομική κατάρρευση. Από την άλλη το lockdown δημιούργησε νέα δεδομένα στον επιχειρηματικό κόσμο, που θα επιφέρουν πολλές αλλαγές.

Τα γεωπολιτικά παιχνίδια της παγκόσμιας σκακιέρας στη σκιά του κορονοϊού, ως ελπίζουμε να μην έχουν ως θύματα τους συνήθεις, δηλ. τους πολίτες.

Οι εργασιακές σχέσεις ήδη πλήττονται και εκφράζονται φόβοι ότι 1,25 δισεκατομμύρια άνθρωποι κινδυνεύουν με απόλυση ή με μείωση του μισθού τους, ζήτημα που χρήζει άμεσης αντιμετώπισης και λήψης μέτρων.

Έπειτα είναι τοίς πάσει παραδεκτή και επιθυμητή η ανάγκη να αναδιοργανωθεί εκ βάθρων η δημόσια υγεία και περιθαλψη ώστε να μπορεί να αντέξει σε κρίσεις σαν την παρούσα και να μην ξαναβρεθεί αδύναμη, όπως συνέβη στο σύνολο των κρατών.

Πάντως οι συνέπειες της κρίσης δημόσιας υγείας που βιώνουμε δεν είναι μόνο αρνητικές. Υπάρχουν και οι θετικές συνέπειες επιβεβαιώνοντας το ρητό «ουδέν κακόν αμιγές καλού».

Με τα αεροπλάνα καθηλωμένα, τις οδικές μετακινήσεις σημαντικά περιορισμένες και τη μείωση της υπερκατανάλωσης, τα ποσοστά της ρύπανσης στον αέρα και στη θάλασσα συρρικνώθηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό. Γεγονότα που δείχνουν ότι η φύση αναρρώνει εκμεταλλευόμενη την προσωρινά μειωμένη ανθρώπινη δραστηριότητα, που διαφορετικά επιβαρύνει καθημερινά τον πλανήτη.

Αξιοπρόσεκτο επίσης είναι ότι αυξήθηκε η ηλεκτρονική δραστηριότητα σε κάθε είδους συναλλαγή, στην επικοινωνία και φυσικά στην ψυχαγωγία, μιας κι οι άνθρωποι προσαρμόσαν τις συνήθειές τους στις συνθήκες της οικιακής απομόνωσης. Αυτή η παράμετρος είναι μάλλον βέβαιο ότι θα παραμείνει και θα πολλαπλασιαστεί στο μέλλον εξυπηρετώντας μια νέα διάσταση στη ζωή μας, τη μοναχικότητα.

Γεγονός παραμένει ότι ο κόσμος αλλιάζει. Με βίαιο και τραγικό τρόπο, αν αναλογιστεί κανείς τον ανθρώπινο φόρο που εξακολουθούμε να πληρώνουμε. Το αύριο θα έρθει, αλλή τι θα φέρει μαζί του, κανείς στην κυριολεξία δεν το ξέρει. Εμείς, ως πολίτες αυτού του κόσμου, αλλή και ως άνθρωποι, οφείλουμε να παραμείνουμε ψύχραιμοι και λογικοί. Να ενημερωνόμαστε από υπεύθυνα και έγκυρα χείλη και να μην παρασυρόμαστε από κάθε λογής καιροσκόπους, συνομωσιολόγους και άσχετους.

Οφείλουμε να προστατεύσουμε τον εαυτό μας, τις οικογένειές μας και τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όσο περνά από το χέρι μας, αλλή και να διεκδικούμε το -κεκτημένο- δικαίωμά μας να ζούμε σε μια ασφαλή για εμάς κοινωνία, ελεύθερη, ευνομούμενη και δίκαιη.

Κάτι που διαρκώς μας βολεύει να ξεχνάμε είναι ότι ο πολύπαθος πλανήτης μας, που του έχουμε κυριολεκτικά αλλιάξει τα φώτα, μάς κάνει τη χάρη να μας φιλοξενεί. Να το συνειδητοποιήσουμε αυτό. Είναι απόλυτη ανάγκη να προσέχουμε όσο μπορούμε το οικολογικό μας αποτύπωμα αλλιάζοντας απλώς λίγο τις καθημερινές μας συνήθειες, υιοθετώντας πρακτικές, όπως η ανακύκλωση, η μείωση της υπερκατανάλωσης, η μετακίνηση με μέσα μη ενεργηφόρα κ.λπ.

Είμαστε ή όχι το κυρίαρχο και ανώτερο είδος πάνω στη γη; Μιας και έχουμε την ικανότητα της προσαρμογής, ας το αποδείξουμε. Με συναδέλφωση και συνεργασία, να βγούμε αλώβητοι κι απ' αυτή τη δοκιμασία. Ό,τι κι αν έρθει, θα είμαστε εδώ να το αντιμετωπίσουμε οπλισμένοι με θάρρος και αισιοδοξία. Καλώς να έρθει το αύριο!

Ένας νέος επισκέπτης

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΑΡΙΠΗ,
ΙΑΤΡΟΣ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΟΣ-ΦΥΜΑΤΙΟΛΟΓΟΣ

Η ομάδα των κορονοϊών περιλαμβάνει ευρύτατα διαδεδομένους ιούς, αφού αποτελούν τη δεύτερη συχνότερη αιτία του κοινού κρυολογήματος ετησίως. Στην ομάδα των κορονοϊών ανήκουν και δύο ιοί που δυνητικά μπορούν να προκαλέσουν σοβαρή λοίμωξη του αναπνευστικού, μέχρι και θάνατο. Αυτοί είναι ο ιός SARS (ο οποίος προκάλεσε επιδημία το 2004) και ο ιός MERS (που συνεχίζει να υπάρχει, κυρίως στην Αραβική Χερσόνησο).

Στην ομάδα των κορονοϊών, ανήκει και ο νέος ιός COVID-19, ο νέος επισκέπτης που τόσο πολύ μας έχει ταλαιπωρήσει τους τελευταίους μήνες... Πρωτοεμφανίστηκε το Δεκέμβριο του 2019, στην πόλη Γουχάν της Κίνας και έκτοτε έχει σταδιακά ταξιδέψει σε όλες τις ηπείρους προκαλώντας μέχρι σήμερα 3.000.000 θετικών κρουσμάτων και

204.000 θανάτους. Στην πατρίδα μας μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί συνολικά 2.506 θετικά κρούσματα και 130 θάνατοι.

Η μετάδοση της νόσου γίνεται με σταγονίδια μεταξύ ατόμων καθώς και με μολυσμένες επιφάνειες και αντικείμενα. Τα συμπτώματα ξεκινούν συνήθως σε 5 ημέρες (2-14 ημέρες) από την επαφή μας με τον ιό και είναι συνήθως κακουχία, καταβολή, βήχας, πυρετός και αναπνευστική δυσχέρεια. Σε μερικές περιπτώσεις εξελίσσεται σε πνευμονία. Κινδυνεύουν να νοσήσουν βαρύτερα άτομα μεγάλης ηλικίας και άτομα με χρόνιες νόσους του αναπνευστικού, του καρδιαγγειακού, άτομα με κακοήθειες, σακχαρώδη διαβήτη, νεφρική ή ηπατική ανεπάρκεια και άτομα σε ανοσοκαταστολή.

Επειδή μέχρι σήμερα δεν έχει βρεθεί ακόμα συγκεκριμένο φάρμακο αντιμετώπισης ή εμβόλιο, ο μόνος τρόπος προφύλαξης μας είναι τηρώντας συγκεκριμένες οδηγίες υγιεινής, όπως συχνό πλύσιμο των χεριών μας με σαπούνι και αλκοολούχα αντισηπτικά, αποφυγή επαφής των χεριών με το πρόσωπο, αποφυγή παραμονής σε κλειστούς χώρους και διατήρηση απόστασης δύο μέτρων τουλάχιστον από τα υπόλοιπα άτομα. Παραμένουμε σπίτι όσο χρειαστεί για να μπορέσουμε να χαρούμε αργότερα τους αγαπημένους μας και να επιστρέψουμε στην καθημερινότητά μας.

ΘΑ ΞΑΝΑΒΓΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ!

ΓΡΑΦΕΙ Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ

Αθήνα, Μεγάλη Εβδομάδα του 2020.

Μια απαράμιλλη εβδομάδα των παθών. Τι συγχρονικότητα, αλήθεια; Αυτή τη στιγμή, η καθεμία και ο καθένας βιώνει μια ιδιαίτερη και μοναδική καραντίνα. Έναν περιορισμό ελευθερίας. Έναν ακούσιο εγκλεισμό, που προκαλεί πολλά και διαφορετικά συναισθήματα. Κατάθλιψη, άγχος, χαμηλή διάθεση, ευερεθιστότητα, αϋπνία, θυμό, σύγχυση, παράλυση, βαθιά οδύνη, συναισθηματική εξάντληση και ανία. Μια φυσιολογική αντίδραση μπροστά σε ένα στρεσογόνο παράγοντα.

Όταν έρχεσαι σε επαφή με κάποιον που νοσεί, μπορεί να νιώθεις έντονο φόβο να μην κολληθείς. Νευρικότητα για το πώς να συμπεριφερθείς. Θλίψη, ακόμα και ενοχή που εσύ είσαι καλά. Η ενοχή που μπορεί ως ασυμπτωματικός να έχει μεταδώσει τον θανατηφόρο ιό. Μπορεί να νιώθεις ευτυχία και ανακούφιση που δεν νοσείς. Παίζει μεγάλο ρόλο αν είσαι κάποιος που συνεχίζει να εργάζεται, αν είσαι επιχειρηματίας που πλήττεται άμεσα, αν είσαι αυτός που μένει άνεργος, αν είσαι ηλικιωμένος που μένει μόνος, αν είσαι παιδί που θέλεις να βγεις και να παίξεις, αν είσαι άστεγος, αυτός που νοσεί, ασυμπτωματικός, ιατρικό προσωπικό, ένας αγρότης στην επαρχία, πολιτική προστασία ή πολιτική ηγεσία που επιβίβη τα μέτρα. Κάθε θέση εγείρει και ανάλογα συναισθήματα και αγωνίες. Και όλα υφίστανται και αποτελούν μια συνολική πραγματικότητα που χρειάζεται να την κοιτάξουμε όλοι κατάματα. Αυτό που είναι σίγουρο είναι πως για όλους υπάρχει κάποιος αντίκτυπος. Σαν ατομική βόμβα με τεράστια εμβέλεια. Έχει αταξικό και οριζόντιο χαρακτήρα. Δημοκρατικό! Όλοι πλήττονται ανεξάρτητα από την κοινωνική, οικονομική και πνευματική τους θέση. Πέρα από την υγεία.

Η μέχρι τώρα ελεγχόμενη γνώριμη πραγματικότητά μας διαταράσσεται.

Κλονίζεται η ισορροπία. Μια νέα τάξη πραγμάτων επωάζεται. Έρχεται για να μάθουμε κάτι καινούργιο. Δεν γνωρίζουμε με τι έχουμε να κάνουμε. Υπάρχει ένας αόρατος εχθρός και ένα αόρατο μέλλον που μας φέρνει τρομακτικά κοντά με το θάνατο. Τον

όποιο θάνατο. Η αβεβαιότητα στην πιο έκδηλη έκφρασή της μας αναγκάζει να αντιμετωπίσουμε την ίδια την οργάνωση του εαυτού μας. Να δούμε ποιοι είμαστε. Τι μας φανερώνεται μέσα απ' την οδύνη, το χάος και την ασάφεια που ζούμε. Είναι εύκολο να παραλύσουμε. Να μην βλέπουμε διέξοδο να πιστεύουμε ότι αυτό που μας συμβαίνει είναι και αυτό που πρέπει να αποδεχτούμε. Αυτός είναι ο εγκλωβισμός. Μαύρη τρύπα. Μπορεί να σε ρουφήξει στην άβυσσό της και να χαθείς. Νιώθοντας ότι δεν έχεις άλλη επιλογή. Δεν θα νιώσουμε όλοι εγκλωβισμένοι. Εξαρτάται από τη βιογραφία μας. Όμως θα χρειαστεί να αφεθούμε σε αυτό που μας συμβαίνει και να του δώσουμε το χώρο να μας φανερωθεί.

Αυτό που ξέρει να κάνει το μυαλό μας είναι να ενεργοποιεί αυτόματα όλα τα κέντρα των κυττάρων του για να δώσει μια άμεση λύση και να βγει από τη δύσκολη κατάσταση ή την απειλή που αντιμετωπίζει. Κι έτσι πέφτουμε με τα μούτρα να ενημερωνόμαστε καθηλωμένοι μπροστά σε οθόνες για ότι αφορά στον COVID 19. Στοιβάζουμε όσες προμήθειες μπορεί να χωρέσουν τα ντουλάπια. Γινόμαστε ανηλεείς κατήγοροι αναζητώντας τον φταίχτη. Είμαστε διαρκώς οργισμένοι και ετοιμοπόλεμοι. Αδιαφορούμε για τον συνάνθρωπο, φτάνει εμείς να διασφαλίσουμε την προσωπική μας ευημερία. Τις περισσότερες φορές αδιάκριτα. Αυτό καταλήγει να είναι μια συμπεριφορά τυφλή και παρορμητική που δεν εμπεριέχει όλα όσα νιώθουμε και όλα όσα υπάρχουν γύρω μας.

Ο εγκλεισμός, αν τον δούμε από την αλληλεγγυα και αλληρουιστική του χρήση και όχι ως εξαναγκασμό, ίσως είναι βοηθητικός στο να δημιουργήσουμε το χώρο να έρθουν πιο ουσιαστικά πράγματα στο προσκήνιο για μας και τον κόσμο.

Χρειάζεται να «χωρέσουμε» τη νέα κατάσταση. Μια μη ελεγχόμενη μετά-

βαση σε κάτι που δεν γνωρίζουμε. Μιας καινούργιας ζωής, για να ζήσουμε. Ξανά!

Γιατί η ζωή κύκλος κάνει. Κύκλος που κλείνουν για να δώσουν τη θέση τους σε έναν καινούργιο. Κι εδώ έχουμε όλοι μας την ευκαιρία ξανά να επιλέξουμε πώς θέλουμε να τη ζήσουμε. Και ποιοι θα επιλέξουμε να είμαστε. Ποιες αξίες θα κρατήσουμε και ποιες θα τιμήσουμε. Ποιο νόημα θα δώσουμε και πώς θα αποχωριστούμε όλα αυτά που καλούμαστε να χάσουμε. Γιατί χάνουμε ήδη και θα χάσουμε ακόμη αρκετά. Γιατί ο κόσμος όλος αλληλάζει. Γιατί αυτή είναι η φύση του. Κι αν δεν μάθουμε να την ακολουθούμε ως μέρος της θα μείνουμε εγκλωβισμένοι σε έναν κόντρα ρόλο. Με την πλήρη ότι τον υποδυόμαστε και καλά. Ο κίνδυνος του αφανισμού μας είναι να διατηρήσουμε όσα μας περιχαράκωνουν. Η βοήθη μας, η αδιαφορία, η ρουτίνα μας και ο εγωκεντρισμός μας είναι ο αργός θάνατος που μας συμβαίνει και δεν βλέπουμε.

Η ουσιαστική σύνδεση με τον εαυτό μας, τους άλλους και τη φύση, που δεν είναι διαδικτυακή(!) μπορεί να μας πάει πιο κοντά σ' αυτό που χρειαζόμαστε. Να συνυπάρξουμε και να εναρμονιστούμε.

Έχει σημασία τώρα που σιγά σιγά θα ξαναβγούμε στον ήλιο να μην καούμε. Χρειαζόμαστε όσα βιώνουμε για να τα κρατήσουμε ως προστασία και ετοιμότητα στα δύσκολα. Και την επίγνωση του τι πραγματικά στερούμαστε και τι χρειάζεται να στερηθούμε. Απομυζούμε διαρκώς «το δένδρο της γνώσης του καλού και του κακού» και περιθωριοποιούμε «το δένδρο της ζωής».

Να κρατήσουμε την επίγνωση ότι όλοι έχουμε ένα σημαντικό ρόλο για τη ζωή όλων. Και όλοι έχουν θέση σ' αυτόν το κόσμο. Ακόμη και ο κορονοϊός. Ήρθε να μας μάθει ότι τίποτε δεν είναι ασήμαντο και θα πρέπει να το συνυπολογίζουμε. Να το σεβόμαστε και να υπάρξουμε περισσότερο μαζί.

Να υπάρξουμε μαζί με ότι έως τώρα περιθωριοποιούμε, πολεμάμε και αρνιόμαστε. Δηλαδή την ίδια τη φύση μας σε όλες τις εκφάνσεις. Τον Αμαζόνιο, τους πρόσφυγες, το οξυγόνο, το χώμα, τη θάλασσα, την ατμόσφαιρα, ό,τι είναι διαφορετικό από εμάς και ξένο. Ό,τι δεν υπακούει στα στερεότυπά μας. Είναι πάρα πολλά. Και είναι όλα όσα μας κρατάνε στους προσωπικούς και στους κοινωνικούς μας φαύλους κύκλους. Δέσμιους και εγκλωβισμένους στο νέο μας σκοταδισμό. Το φως και η ελευθερία είναι στο καινούργιο της εξέλιξής μας. Τα θελητικά μήλα που πασχίζουμε να αποκτήσουμε δεν αποτελούν παρά μέρος αυτού που έχουμε τη δυνατότητα και τη δύναμη να γίνουμε. Για να ακολουθήσουμε τη φυσική μας πορεία. Για να υπάρξουμε.

«Σαν βγούμε απ' αυτή τη φυλακή» να μην βιαστούμε. Να πατήσουμε πάνω στην άμμο με γυμνά πόδια, ως παιδιά που ανακαλύπτουν τον κόσμο γεμάτα ενθουσιασμό, χαρά κι ευγνωμοσύνη για τη ζωή που τους ανοίγεται!

Αυτό που αναζητούμε είναι καινούργιο νόημα και αγάπη για ό,τι είμαστε. Και είναι συστατικά που βρίσκονται μέσα μας.

Ευχαριστώ που από δω μπόρεσα να μοιραστώ τις σκέψεις μου με όλες και όλους εσάς.

Με πολύ συγκίνηση και πολλές ευχές σε όλες και όλους!

Καλή μας Ανάταση!

(Τα σκίτσα στις σελίδες 6 και 7 είναι δανεισμένα από το διαδίκτυο.)

ΜΕΣΟΤΟΠΙΤΙΚΑ ΝΕΑ ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτήτης: Σύλλογος Μεσοτοπιτών Λέσβου «Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ»
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 33, ΔΑΦΝΗ, 172 34 ΑΘΗΝΑ | ΤΗΛ.: 210 9707417 FAX: 210 9762595
www.mesotopites.weebly.com | e-mail: anagenme@gmail.com

Υπεύθυνη έκδοσης: Αντζέλα Κοντού, angelakontou1971@gmail.com

Συντακτική ομάδα:

Εύα Καφετζή, Ελευθερία Κωσταντή, Δέσποινα Παναγιωτάρα,
Μαρία Παναγιωτάρα, Αρτέμις Φιλιππίδης, Ευαγγελία Χυδεριώτου

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ: ΕΛ. Ι. ΚΑΡΤΕΡΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΝΙΚΑΙΑΣ 10, 104 34 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 210 88.26.392, FAX: 210 88.20.655, peritechnon@yahoo.gr

Η Συντακτική ομάδα δικαιούται να συντέμνει, να τροποποιεί ή να απορρίπτει κείμενα προς δημοσίευση, ολόκληρα ή μέρος αυτών, αν είναι αντίθετα προς το καταστατικό του Συλλόγου ή τον κανονισμό της εφημερίδας και εάν κρίνει ότι μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα στις σχέσεις των μελών και στις σχέσεις με τρίτους. Όλα τα προς δημοσίευση κείμενα πρέπει να υπογράφονται από τους συντάκτες τους και θεωρείται δεδομένο ότι εκφράζουν τις προσωπικές τους απόψεις.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Όταν θα διαβάζονται αυτές οι γραμμές, είναι πολύ πιθανόν -εμείς το ευχόμαστε από τα βάθη της καρδιάς μας- να έχουν αρθεί τα περιοριστικά μέτρα «εγκλεισμού» στα οποία μας οδήγησε η πανδημία του covid-19. Μια περίοδος περιορισμού, διαφοροποίησης της καθημερινότητας, η οποία συνέπεσε με τη μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης: το ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ.

Στη θρησκευτική μας παράδοση η Λαμπρή και η Ανάσταση αποτελεί κορυφαίο γεγονός και περιβάλλεται από πλήθος λαογραφικών παραδόσεων και εθίμων. Ο λαός γιορτάζει τη νικηφόρο έξοδο από τον Άδη, τη νίκη της ζωής και της ελπίδας. Χοροί, τραγούδια, εδέσματα, οβελίας, ξεφάντωμα... Προηγείται η κατάνυξη και η θλίψη για το θείο πάθος. Η οργή για την αδικία, την αγνωμοσύνη, τον εξευτελισμό που πρόσφερε ο άνθρωπος στον Άνθρωπο και Θεό του.

Αυτή την ιδιαίτερη χρονιά, εμείς οι εξωστρεφείς Έλληνες, παρακολουθήσαμε το Θείο Δράμα και την Ανάσταση κλεισμένοι στα σπίτια μας, με συντροφιά το ραδιόφωνο, την τηλεόραση ή το διαδίκτυο. Δεν νιώσαμε την άνοιξη να μας διαπερνά (κυρίως οι κάτοικοι των μεγαλουπόλεων), πήραμε μόνο μικρές εισπνοές από τα στενάχωρα, πλην ανθισμένα μπαλκόνια ή τους κήπους μας, οι πιο τυχεροί.

Σιγά-σιγά λένε οι ειδικοί θα επανέλθουμε στους ρυθμούς μας, στην κανονικότητα. Με αυτοπεριορισμό σε κοινωνικό επίπεδο προστατευτήκαμε και βοηθήσαμε το πολυπαθο σύστημα υγείας. Όμως ποιο είναι το κόστος στην προσωπική ζωή;

Νομίζω, είμαστε και θα είμαστε νικητές του άλλου μας εαυτού, αν κρατήσουμε βαθιά μέσα μας φράσεις από τους ύμνους, τους ψαλμούς, τις δεήσεις της Μ. Εβδομάδας. Φράσεις όπως:

- Δικαιοσύνην μάθετε οι ενοικούντες επί της γης.
- Ιούδας ο δυσσεβής φιλαργυρία νοσήσας εσκοτίζετο.
- Επουράνιε Βασιλεύ, πνεύμα αργίας, περιεργίας, φιλαρχίας και αργοπογίας (περιττά, ανώφελα ασύνετα λόγια), μη μοι δως.

- Πνεύμα δε σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, υπομονής και αγάπης χάρισάι μοι.
- Δώρησαι μοι του οράν (βλέπω) τα εμά πταίσματα (λάθη) και μη κατακρίνεις τον αδελφόν μου... (ευχή του Αγίου Εφραίμ του Σύρου).

Θα έχουμε αναστήσει τον πνευματικό άνθρωπο μέσα μας επαναπροσδιορίζοντας την συμπεριφορά μας απέναντι στον εαυτό μας και τους άλλους. Αναγεννημένες λοιπόν θα επανέλθουμε και πάλι στις δράσεις που ματαιώθηκαν και θα πραγματοποιήσουμε καινούργιες. Θα συναντηθούμε με μια καινούργια ματιά γιατί... κάθε κρίση διδάσκει, προκαλεί και μεταμορφώνει.

Χριστός Ανέστη!

Για το τμήμα Γυναικών
Χριστίνα Γιαννουκάκου-Κουρλή

Υ.Γ. Ακολουθεί ένα κείμενο της κας Λαμπρινής Βογιατζή-Πάντου, μέλους της συντονιστικής επιτροπής του Τμήματος Γυναικών, που αποτυπώνει απτά, αυτά που λίγο πιο πάνω θεωρητικά αναφέραμε.

Συντοπίτισές μου...

Φιλενάδες μου...

Αισθάνθηκα την ανάγκη να επικοινωνήσω μαζί σας, γιατί είσατε μέρος της καθημερινότητας μου που έχω τόσο βίαια απολέσει τις τελευταίες εβδομάδες.

Στον άπλητο χρόνο που διαθέτω πλέον, έχοντας αποστασιοποιηθεί όλες μου τις δραστηριότητες με κυριότερη αυτή της «γιαγιάς», πολλές φορές μονοπωλείτε τη σκέψη μου. Μου λείπουν οι συναντήσεις μας, οι συζητήσεις μας, τα τραγούδια μας, τα γέλια μας. Συνειδητοποίησα πόσο τελικά είχα δεθεί μαζί σας, μοιράζοντας το χρόνο με όλες σας. Πόσα μου διδάξατε όλες σας με το ήθος, τη δίψα για πολιτισμική και πολιτισμική γνώση, την όρεξη για ταξίδια, για νέες εμπειρίες, την αγάπη για τον τόπο, τα ήθη και τα έθιμά μας.

Θέλω από καρδιάς να σας ευχαριστήσω για όλα όσα ζήσαμε παρέα και να ευχηθώ τόσο και άλλα τόσα να ζήσουμε στο μέλλον. Κρατάτε γερά... δύναμη και αισιοδοξία και όπως είπε ο Γερμανός φιλόσοφος Νίτσε: «ό,τι δεν σε σκοτώνει, σε κάνει πιο δυνατό!»

Είς το επανιδείν,

Με αγάπη, Λαμπρινή Βογιατζή-Πάντου

ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ Η ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ:

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΡΑΛΛΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΙΔΝΕΪ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Σχετικά κοντά μας βρίσκεται ένα ελληνικό γηροκομείο. Το έχει ιδρύσει ένας ομογενής προσφέροντας όλη την περιουσία του. Όταν έφυγε από τη ζωή, το ανέλαβε η Αρχιεπισκοπή και αγοράζοντας οικόπεδα έχτισε ακόμα μία πτέρυγα, όπου έχουν φτιάξει κι ένα εκκλησάκι για να εκκλησιάζονται όσοι μπορούν. Αυτός ήταν κι ο ένας λόγος που το επισκεπτόμουν πιο τακτικά τις μέρες του Πάσχα. Τελείωναν οι Ακολουθίες πιο νωρίς. Και ο άλλος λόγος ήταν μία γνωστή μου που έμενε εκεί.

Έτσι γνώρισα πολλή γερωντάκια, μιλούσα μαζί τους και άλλοτε στεναχωριόμουν και άλλοτε αγανακτούσα με την εγκατάλειψη των δικών τους... Πολλές φορές κάτι κρατούσα και προσέφερα. Πάντα μου έκανε εντύπωση μία ηλικιωμένη κυρία που καθόταν μόνη της σε μία άκρη. Κάθε φορά που άνοιγε η πόρτα γύριζε με αγωνία και λαχτάρα τα μάτια της σαν κάτι να περίμενε... Αλλά δυστυχώς δεν ερχόταν... Το πρόσωπό της είχε μία γλυκύτητα που αμέσως σε έκανε να την συμπαθήσεις. Πήρα το θάρρος και την πλησίασα, της συστήθηκα και κάθισα κοντά της. Τη ρώτησα πόσο καιρό διέμενε εκεί, από ποιο μέρος της Ελλάδας είναι η καταγωγή της, ποια χρονολογία ήρθε... Εκείνη απαντούσε μονολεκτικά και τα μάτια της γέμιζαν δάκρυα. Κατάλαβα ότι δεν ήθελε πολλή κουβέντα. Τη χαιρέτησα και έφυγα. Πήγα να συναντήσω τη γνωστή μου.

Την επόμενη εβδομάδα πήγα στην εκκλησία, στους χαιρετισμούς. Καμιά φορά έψελνα κιόλας. Μόλις ανοίγω την πόρτα βλέπω την ηλικιωμένη κυρία να με κοιτάει σαν να ήθελε κάτι να μου πει. Από ευγένεια την χαιρέτησα και τη ρώτησα μήπως θέλει να τη βοηθήσω για να πάει στην εκκλησία, καθώς δεν είχε αρχίσει ακόμη. Με κοίταξε καλά-καλά και μου είπε: «Θέλω να σου μιλήσω. Μου φαίνεσαι καλός, σωστός άνθρωπος!», «Ναι! Ό,τι θέλετε», της απάντησα. «Θέλω να σας πω πώς βρέθηκα εδώ. Ήρθα στην Αυστραλία γύρω στη δεκαετία του '60 με τον άνδρα μου και τα δύο μικρά παιδιά. Δουλέψαμε σαν σκλάβοι, μέρα-νύχτα... Αυτά τα χρόνια ήταν πολύ δύσκολα. Ο σύζυγος δουλέυε νύχτα κι εγώ μέρα για να φροντίζουμε τα παιδιά. Εντωμεταξύ γεννήθηκε και το τρίτο παιδί μας, που ήταν κοριτσάκι. Δεν είχαμε κανένα να μας βοηθήσει, έστω με τα παιδιά. Κάναμε κουράγιο, υπομονή και δεκάρα δεκάρα μαζέψαμε ένα μικρό ποσό για προκαταβολή. Δανειστήκαμε και αγοράσαμε ένα παλιό μικρό σπίτι. Η χαρά μου ήταν μεγάλη που επιτέλους είχαμε κάτι δικό μας και δεν «τραβιόμασταν» από δω κι από εκεί. Τα παιδιά μου σιγά-σιγά μεγαλώσανε άρχισαν να πηγαίνουν στο σχολείο, να τα «παίρνουν» τα γράμματα, να αριστεύουν. Κι εμείς τα καμαρώναμε και λέγαμε «Χαλάλι οι κόποι μας. Αυτά τουλάχιστον θα έχουν μία καλύτερη ζωή». Εμείς εξακολουθούσαμε να παλεύουμε να ξεχρεώσουμε το σπίτι και να το φτιάξουμε. Να προλάβουμε και τις ανάγκες των παιδιών. Για την ψυχαγωγία μας, καμία επίσκεψη, κάνα σινεμά πότε-πότε και τα γράμματα που περιμέναμε από την πατρίδα, να μάθουμε για τους δικούς μας ανθρώπους.

Όταν μπήκε ο πρωτότοκος γιος στο πανεπιστήμιο κάναμε ένα τρικούβεργο γλέντι. Φωνάξαμε φίλους, κουμπάρους, γείτονες... Η χαρά μας ήταν μεγάλη! Δικαιωνόμασταν! Τα παιδιά μας μάς ανταμείβανε. Μετά από δύο χρόνια, ο δεύτερος γιος μας κι αυτός στο πανεπιστήμιο. Η χαρά μας δεν περιγραφόταν! Τους δίναμε κουράγιο όταν κάπου απογοητεύονταν. Να μην τα πολυλογώ σε τρία, τέσσερα χρόνια, δεν θυμάμαι καλά, ακολουθεί και το κορίτσι. Τότε όλοι μάς μακάριζαν. Τρία παιδιά επιστήμονες! Ο ένας είχε τελειώσει ιατρική, η κόρη φαρμακοποιός, ο δεύτερος μηχανικός μηχανολόγος. Κάπως έτσι έπιασαν δουλειές, πρόκοψαν, έκαναν σπίτια παλιάτα, έφτιαξαν οικογένειες.

Εκεί που είπαμε να ξεκουραστούμε πια κι εμείς, πεθαίνει ο σύζυγος! Έμεινα μόνη, σε ένα σπίτι θεόρατο (γιατί ξέχασα να σου πω πως είχαμε αγοράσει άλλο καινούργιο). Τον πρώτο καιρό που ήταν μικρά τα εγγόνια, τα φρόντιζα και ξεχνιόμουν. Σιγά-σιγά μεγάλωσαν, άρχισε το σχολείο, πέταξαν κι αυτά από την αγκαλιά μου. Τα παιδιά με τις δουλειές, τις ασχολίες τους, τις οικογένειές τους... Άρχισαν να αραιώνουν και οι επισκέψεις και τα τηλέφωνα. Εγώ στεναχωριόμουν αλλά δεν μιλούσα.. Μόνο τους έπαιρνα ένα τηλέφωνο για να μάθω τα νέα τους... Πάντα βιαστικοί... Δύο κουβέντες και το κλείνανε. Σε λίγο καιρό αρρώστησα... Βλέπετε, όταν δεν μιλάει το στόμα... μιλάει το σώμα. Και το δικό μου μίλησε και μάλιστα άσχημα. Με πήγαν στο νοσοκομείο. Ένα μήνα εκεί. Τώρα δεν χρειάζεται να λέμε λεπτομέρειες και αρρώστιες, πάντως χρειαζόμουν φροντίδα. Με πήρε ο γιος, ο γιατρός, στο σπίτι του αλλά έβλεπα ότι της νύφης δεν της άρεσε.

Μάλιστα μία φορά που μάθωναν είπε ότι έχω κόρη και πρέπει αυτή να με πάρει. Έφυγα έτσι και πήγα στην κόρη. Όλη μέρα ήταν κι αυτή στη δουλειά, τα παιδιά στο σχολείο. Έμεινα μόνη μου, σαν το κούτσουρο. Τους λέω «Θα πάω σπίτι μου!», «Α! Δεν μπορείς», μου λένε. «Γιατί ο δεύτερος γιος πήρε δίπλα οικόπεδα να χτίσει και λέμε να το πουλήσουμε». «Καλά, τους λέω, εμένα με ρωτήσατε;» Θα πας στο παλιό σπίτι να μείνεις, να το ξενοικιάσουμε». Έμεινα εμβρόντητη! Παίρνω τηλέφωνο στον δικηγόρο μας και του λέω: «Δημήτρη, κανόνισε να πουλήσεις το μικρό σπίτι και να μπω στο γηροκομείο. Και να 'μαι κόρη μου εδώ!» Και να σου τα δάκρυα να τρέχουν, βρέχοντας ένα πρόσωπο ρυτιδιασμένο από δουλειά και από πόνο. «Τώρα δεν έρχεται πια να με επισκεφτεί κανένας, γιατί λένε έκανα του κεφαλιού μου! Μα δικό μου δεν ήταν το σπίτι; Εξάλλου τους άφησα το άλλο, το μεγάλο. Ο Θεός ας τους έχει καλά! Ίσως σκεφτούν πιο ώριμα και έρθουν να τους δω πριν πεθάνω».

Την έσφιξα στην αγκαλιά μου και της υποσχέθηκα πως όποτε μπορώ θα έρχομαι να τη βλέπω. Δυστυχώς, έφυγα διακοπές στην πατρίδα και όταν γύρισα και τη ζήτησα, μου είπαν πως είχε πεθάνει. Αλήθεια, αδιαφορία ή εγκατάλειψη;

Μια μουσική Αύρα αφήνει τις ψηλές, βραχώδεις βουνοκορφές των Άνδεων που χάνονται στα σύννεφα, κατηφορίζει τις απότομες πλαγιές πετώντας σαν τους κόνδορες στα ρεύματα του ανέμου, περνάει ωκεανούς και θάλασσες και φτάνει σε ένα ήρεμο ακρογιάλι της Μεσογείου, όπου σβήνουν γλυκά τα κύματα στα πόδια των μαλακών λόφων και δροσίζει το μέτωπο των ψαράδων που ψήνει ο ήλιος. Εκεί, η Αύρα γεννά ένα αγόρι, που στο πρόσωπο και στην ψυχή του είναι ζωγραφισμένα ο φρέσκος αέρας κι η αρμύρα, τα βουνά και η θάλασσα και το καταδικάζει στο εξής να κουβαλά δυο πατρίδες, δυο αγάπες και δυο καρδιές. Το αγόρι μαθαίνει να έχει ορθάνοιχτα τα αυτιά και το πνεύμα σε καθέτι όμορφο και νέο και όταν μεγαλώνει και παίζει μουσική, εκείνη η παλιά Αύρα που κατοικεί στα κύτταρά του φουσκώνει και ξεχύνεται και μοιράζεται παντού.

Το όνομά του, διττό κι αυτό. Μιχάλης Αλιάγας ή Μιχάλης Πιπίνης. Ή αλλιώς, Μ'χάλ'ς, από το Λιμανέλ' ή Μιγέλ από το Περού!

ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΛΙΑΓΑΣ: «ΚΑΝΩ ΕΝΑ ΠΑΝΤΡΕΜΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΟΥΒΙΑΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ!»

Ο Μεσότοπος έχει πλούσια μουσική παράδοση και πολλούς μουσικούς. Από πού πηγάζει κατά τη γνώμη σου η τάση αυτή;

Η Λέσβος έχει μεγάλη μουσική παράδοση που προέρχεται από τα παράλια της Μ. Ασίας και την εξέλιξη της βυζαντινής μουσικής. Αυτό επηρεάζει τον πληθυσμό με αποτέλεσμα το νησί μας να είναι φιλόμουσο. Στο Μεσότοπο πολλοί ασχολήθηκαν επαγγελματικά με τη μουσική και έχουν κάνει καριέρα.

Στην οικογένειά σου υπήρχαν μουσικοί; Ποια θυμάσαι ως πρώτα μουσικά ακούσματα;

Δεν προέρχομαι από μια αμιγώς μουσική οικογένεια. Από την πλευρά της μητέρας μου, που είναι από το Περού, ο παππούς μου τραγουδούσε και η θεία μου έπαιζε πιάνο και ήταν σοπράνο στην χορωδία της κρατικής ραδιοφωνίας, όχι όμως επαγγελματικά, απλά ήταν φιλόμουσοι. Από την πλευρά του πατέρα μου, ο παππούς τραγουδούσε αμανέδες, σημαντικό μέρος της μουσικής μας παράδοσης, που ελπίζω να κρατήσουν οι νεότεροι.

Από παντού έκλεβα ακούσματα. Η μητέρα μου στο ραδιόφωνο και στις κασέτες, άκουγε τραγούδια κυρίως ισπανόφωνα, όπως Χούλιο Ιγκλέσιας. Ψάχνοντας τις κασέτες του πατέρα πλησίασα λίγο στο ελληνικό τραγούδι. Ανακάλυψα τον καημό της ξενιτιάς του Καζαντζίδη, που επηρέασε τον πατέρα μου που ήταν ναυτικός και ταξίδευε. Στην εφηβεία με επηρέασε το ροκ κι έπιασα ηλεκτρική κιθάρα. Έτσι ξεκίνησα με το ωδέιο, με τις παρέες της γειτονιάς που φτιάχναμε γκρουπάκια, κλεινόμασταν σε δωμάτια και παίζαμε μουσική. Από κει και πέρα σιγά σιγά άρχισα να ψάχνω κι εγώ μουσικά. Ανακάλυψα το περουβιάνικο ρεπερτόριο και τη βυζαντινή μουσική στην πορεία και ξεκίνησα να γράφω δικά μου τραγούδια. Να πειραματίζομαι δηλαδή σε ένα πιο προσωπικό επίπεδο.

Η διπλή καταγωγή σου από δυο διαφορετικές χώρες και ηπειρούς, τόσο αλληλώτες και μακρινές η μία από την άλλη, πώς αποτυπώνεται εκφραστικά και καλλιτεχνικά;

Από μικρό παιδί άκουγα τα παραδοσιακά τραγούδια του Περού. Ταιριάζουν στο αυτί του Έλληνα, δεν ακούγονται εντελώς ξενικές οι μελωδίες. Ανακάλυψα τα παραδοσιακά περουβιανά όργανα παίζοντας με δυο μέλη του λατινοαμερικανικού συγκροτήματος *Apurimac* με τις φλογέρες και τα κρουστά των Άνδεων. Π.χ. την ινδιάνικη φλογέρα, την κένα, ένα όργανο σαν τον αυλό του Πάνα, τα ζαμπόνιας, που είναι καλήμια κλιμακωτά και βγάζουν ένα πολύ ωραίο ήχο, ένα μικρό κιθαράκι που λέγεται τσαράνγκκο, με πολύ χαρακτηριστικό ήχο. Αυτά άηλθωσαν ήταν και τα πρώτα τους παιχνίδια στα παιδικά τους χρόνια στο Περού! Φανταστείτε ότι οι άνθρωποι αυτοί που στα χωριά τους έπαιζαν φλογέρες, κένες και ζαμπόνιας, τώρα ως μουσικοί διασκορπισμένοι σε όλο τον κόσμο παίζουν τουλάχιστον 4-5 όργανα ο καθένας. Όλα αυτά τα όργανα ακούγονται μέσα στο τελευταίο μου cd, όπου ένας ιεροψάλτης σπουδαίος, ο **Βασίλης Νόννης**, έπαιξε κανονάκι και κάναμε εκεί ένα πάντρεμα της βυζαντινής και της περουβιανικής μουσικής, ένα πάντρεμα Ανατολής-Δύσης.

Οι διαφορές μεταξύ τους είναι μεγάλες. Οι κλίμακες είναι τελείως διαφορετικές. Στη βυζαντινή μουσική στηρίζονται στους ήχους ή μακάμ (τους ανατολίτικους μουσικούς δρόμους) και το τουρκικό μουσικό σύστημα, που δεν είναι παρά η εξέλιξη της βυζαντινής μουσικής και πάνω εκεί είναι γραμμένα και τα παραδοσιακά μας τραγούδια. Από την άλλη μεριά, τα τραγούδια των Άνδεων και του Περού είναι γραμμένα σε πιο απλές μουσικές κλίμακες, δεν είναι πολυσύνθετες, δεν έχουν την περιπλοκότητα της βυζαντινής μουσικής που είναι χωρισμένη σε πολλά μέρη. Είναι πιο απλές μουσικές και άρα πιο εύκολο να τις αποτυπώσω το αυτί. Γι' αυτό είναι και πολύ διαδεδομένη η μουσική του Περού.

Τι σε παρακίνησε να ασχοληθείς με τη βυζαντινή μουσική;

Στη βυζαντινή μουσική μπήκα τυχαία και από περιέργεια και έμεινα 10 χρόνια τελικά. Στο διάστημα αυτό πήρα πτυχίο, δίπλωμα και τρία μεταπτυχιακά, επηρέασε τις μουσικές μου βλέψεις και μελέτησα τα παραδοσιακά μας τραγούδια. Εκεί έπιασα ούτι πρώτη φορά. Ο δάσκαλος μας ενθάρρυνε να μάθουμε ένα όργανο προς τα κει, κανονάκι, τζουρά κι εγώ διάλεξα το ούτι.

Με συνεπήρε και με γοήτευσε η βυζαντινή μουσική αλλά αναρωτιόμουν αν από ροκάς μπορώ να γίνω ιεροψάλτης. Μου πήρε πολλά χρόνια να γεφυρώσω την απόσταση μεταξύ τους, αλλά κατάφερα και τις σπουδές να τελειώσω και στο ψαλτήρι να ανεβώ ως ιεροψάλτης και πρωτοψάλτης. Οι κόποι μου απέδωσαν και το όνειρό μου δικαιώθηκε. Δεν ήθελα να κρεμάσω ένα δίπλωμα στο γραφείο μου, αλλά να το αξιοποιήσω και τα κατάφερα με υπομονή και επιμονή. Η βυζαντινή μουσική έχει μεγάλο εύρος. Δεν είναι μόνο η εκκλησιαστική μουσική που ακούμε τις Κυριακές, είναι κάτι πολύ παραπέρα. Πάνω εκεί είναι γραμμένη όλη η παραδοσιακή μουσική. Τα παραδοσιακά μας τραγούδια με τις βυζαντινές νότες αποτυπώθηκαν και διαφυλάχτηκαν.

Είσαι λοιπόν ένας μουσικός του κόσμου, θα λέγαμε.

Όταν ταξιδεύω, σε κάθε μέρος που επισκέπτομαι, προσπαθώ να δω τη μουσική κουλτούρα του λαού. Πέρα από τη σύγχρονη μουσική ψάχνω να δω το παραδοσιακό κομμάτι, από κει που ξεκινάνε όλα. Ανοίγω το τοπικό ραδιόφωνο να δω τι παίζει. Ψάχνω τα μουσικολογικά βιβλία γιατί μελετώ την προέλευση και εξέλιξη της αστικής μουσικής. Από

τον κάθε τόπο πώς εξελίσσεται μέσα στις πόλεις. Εμείς έχουμε τη Λέσβο, αλλά υπάρχει και η Ήπειρος, η Κρήτη και όλα τ' άλλα μέρη της Ελλάδας, όπου βλέπουμε διαφορετικά τραγουδίσματα και ηχοχρώματα. Το Περού έχει κι αυτό μια πλούσια μουσική παράδοση, έχει τις μουσικές των Άνδεων, έχει τις αфро-αμερικανικές μουσικές των μαύρων των παραλίων που

είναι τελείως άλλο άκουσμα, υπάρχει η κρεόλικη μουσική, μουσικές παραδόσεις που διαφέρουν η μία από την άλλη.

Ποια είναι η προσωπική σου δισκογραφία και οι συνεργασίες σου;

Ξεκίνησα να φτιάχνω τις πρώτες μου συνθέσεις γράφοντας στίχους και μουσική. Αργότερα είχα έτοιμα τραγούδια με όχι κάποιον να τα τραγουδήσει και μπήκα στη διαδικασία να τα πω εγώ. Γύρω στα 28 με τη βοήθεια ενός σπουδαίου μουσικοσυνθέτη, που δεν είναι πια στη ζωή, του **Δημήτρη Μπλιού**, έμαθα να τοποθετώ τη φωνή μου και να τραγουδώ σωστά. Τώρα αν τραγουδώ ωραία, αυτό θα το κρίνουν άλλοι! Έκανα δυο δίσκους, όπου τόλημσα και έγγραφα τα τραγούδια. Στο πρώτο cd βρέθηκε τότε ένας παραγωγός που μου πλήρωσε τα έξοδα της ηχογράφησης και μου πρότεινε το καλλιτεχνικό ψευδώνυμο Αλιάγας γιατί το Πιπίνης δεν του ακουγόταν εύπχο. Έτσι στις μουσικές μου δραστηριότητες τοποθετούμαι ως Μιχάλης Αλιάγας.

Στο δεύτερο cd έκανα ένα έθνικ ανακάτεμα. Ο **Κώστας Μπίγιαθης** μου έδωσε ένα παλιότερο δικό του τραγούδι, το ανακατέψαμε με μελωδικές γραμμές από τη Λατινική Αμερική και βγάλαμε ένα έθνικ αποτέλεσμα. Για ένα διάστημα απείχα γιατί ήθελα να τελειώσω τις σπουδές μου στη μουσική.

Τώρα δουλεύω ως μουσικός σύμβουλος σε μια εταιρία και παράλληλα έκανα μια επαγγελματική μουσική μου πορεία με μουσικές ταξιδιάρικες και χαλαρωτικές, πάντα με στοιχεία δικά μας αλλά και ξένα. Πειραματιζόμαστε με νέους ήχους. Το κοινό αλλά κι εμείς οι μουσικοί ως ακροατές θέλουμε νέα ακούσματα, έχουμε βαρεθεί ν' ακούμε τα ίδια και τα ίδια, χρειαζόμαστε ανανέωση. Γράφω στίχους κυρίως στα ελληνικά ή κάνω απόδοση ισπανικών στίχων. Αυτό τον καιρό με ένα γνωστό συνθέτη κάνουμε απόδοση κάποιων τραγουδιών του **Βίκτορ Χάρα**, ενός αντιστασιακού Χιλιανού συνθέτη. Είναι καινούρια ακούσματα για την Ελλάδα.

Τι μουσική βάσεις στο αυτοκίνητο;

Δεν ακούω ραδιόφωνο λόγω των play list, αλλά επιλεγμένα, κυρίως ξένη μουσική. Ροκ, πολύ έθνικ, μουσικές του κόσμου, που μου δίνουν ωραίες επιρροές. Αγαπημένο ελληνικό τραγούδι είναι η Αύρα του **Δημήτρη Παναγόπουλου**.

Τι συμβουλή δίνεις στα παιδιά που ξεκινάνε στο χώρο της μουσικής;

Στην κόρη μου αλλά και σε κάθε νέο παιδί θα έλεγα ότι δεν είναι ανάγκη να προσδοκούν ότι θα βγάλουν λεφτά από τη μουσική, θα κάνουν μεγάλη καριέρα και θα γίνουν γνωστοί. Μπορεί να γίνει αυτό, μπορεί και να μη γίνει. Εμένα η μουσική μου έδωσε ένα κομμάτι ψωμί και συνεχίζει να μου δίνει. Κάποιοι άλλοι δεν μπόρεσαν για διάφορους λόγους. Ας πειραματιστούν με τη μουσική γιατί είναι ένα είδος έκφρασης, ένα είδος εκτόνωσης. Ας εντυφλήσουν σε ένα παραδοσιακό ή μοντέρνο όργανο, να εκφραστούν μέσα απ' αυτό κι αν υπάρχει μεράκι και ταλέντο, αυτό θα φανεί στην πορεία.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο Μιχάλης Αλιάγας γεννήθηκε στην Αθήνα και είναι ο μεγαλύτερος από τρία αδέρφια. Ο πατέρας του είναι ο Παναγιώτης Μιχ. Πιπίνης και μητέρα του η Kelly Esperanza Velasco de Aliaga, με καταγωγή από το Περού. Από νεαρή ηλικία, τα μουσικά του ερεθίσματα ήταν ποικίλα. Επηρέαστηκε από την ελληνική μουσική του έντεχνου και λαϊκού ρεπερτορίου, καθώς και από την ξένη μουσική σκηνή της δεκαετίας του '80. Γοητευμένος από τη μουσική των Άνδεων, δεν άργησε να ανακαλύψει και τον πλούτο της φολκλορικής μουσικής. Στην ηλικία των 16 χρόνων ξεκίνησε μαθήματα ηλεκτρικής κιθάρας και θεωρητικών με τον **Γιάννη Δρόλαπα** στο Πινδάρειο ωδέιο. Σπούδασε θεωρητικά μουσικής στο κέντρο μουσικών σπουδών «Φίλιππος Νάκας» αλλά και στο νεοσύστατο τότε τμήμα σύγχρονης μουσικής, με τον κιθαρίστα **Γιώτη Σαμαρά**. Στη δημιουργία μετέπειτα δικών του τραγουδιών, προέκυψε και το τραγούδι. Δίπλα στο γνωστό μουσικοσυνθέτη και μάστορα **Δημήτρη Μπλιό**, ξεκίνησε τα πρώτα μαθήματα στη φωνητική. Παράλληλα εντυφώνοντας σε διάφορα συνοικιακά μουσικά σχήματα, πειραματίστηκε στη tza, ροκ, καταλήγοντας στη blues, είδος που επηρέασε αρκετά το παίξιμό του στην κιθάρα. Σπούδασε βυζαντινή και παραδοσιακή μουσική και παίζει ούτι και παραδοσιακά πνευστά της λατινικής Αμερικής. Εμφανίστηκε στην δισκογραφία από το 2004. Σημαντικές συνεργασίες: **Ζανέτ Καπούγια, Apurimac, Martha Moreleon**. Από το 2015 επιμελείται και παρουσιάζει τη ραδιοφωνική εκπομπή «Μουσικές του Κόσμου» από το ραδιοφωνικό σταθμό της Ιερής Μητρόπολης Κέρκυρας, Παξών & Διαποντίων νήσων «Ο Άγιος Σπυρίδων» 91.1 fm. Είναι υπεύθυνος σύνταξης στο πολιτιστικό διαδικτυακό περιοδικό www.politismos.net

Προσωπική δισκογραφία: «Άλλαξε ο καιρός» 2004, «Στον ορίζοντα του χρόνου» 2006, «Oud sensations» 2013. (Δισκογραφική εταιρεία Culture for music)

Συνέχεια από το φύλλο 258

Ο αγαπητός μας κ. Κωνσταντίνος Πλ. Σαραντίδης μας περιγράφει την αλληλεγγύη και τη συναδέλφωση των συγχωριανών μας που εμπράκτως έδειχναν μεταξύ τους τα δισεκατάρια χρόνια των δεκαετιών '40 και '50. Πώς αντιμετωπίστηκε η έλλειψη τροφίμων κι αγαθών στην Κατοχή και कैसे Μεσοτοπίτης δεν πείνασε, παρά τις στερήσεις και τις αμέτρητες δυσκολίες. Πώς στα μετέπειτα χρόνια αλληλοβοηθούσαν ο ένας τον άλλο στην προσπάθεια να σταθούν στα πόδια τους και να επιβιώσουν. Ο λόγος στον κ. Σαραντίδη:

Ο Κωνσταντίνος Πλ. Σαραντίδης όταν υπηρετούσε τη θητεία του στο Ναυτικό

Στην αρχή, το 1941, που αρχίσανε να έρχονται οι ξενιτεμένοι συγχωριανοί πίσω στο χωριό, αρκετοί προνόησαν, σκεφθήκανε και αγοράσανε, άλλος μια κατσικά, άλλος πρόβατα. Τα βοσκοτόπια που τα βοσκίζανε ήταν οι δημόσιοι χώροι, ο δρόμος από το χωριό στο Ταβάρι, το Μπιγλίδ'κου του Άη Γιάννη ή σε κάνα κτήμα, ενώ το βράδυ το περνούσαν μέσα στην αυλή. Η οξεία φάση της πείνας αμβλύθηκε στο τέλος Μαΐου 1941. Κάτι που οργανώθηκε και σπείρανε τα χωράφια όσοι είχαν, κάτι τα περιβολάκια που φυτέψανε ντομάτες, μελιτζάνες, άρχισε η παραγωγή από Απρίλιο, βγήκαν τα κουκιά, τα παντζάρια. Όσοι σπείρανε κάνα χωράφι, θέρισαν τον Ιούνιο, μα κριθάρι ήτανε, μα σιτάρι, κάλυπτε ένα κομμάτι διατροφής.

Τότε άρχισε και μια νέα δραστηριότητα, το άνοιγμα πηγαδιών. Δεν υπήρξε χωράφι που δεν το έκαναν να ποτίζεται. Στον Ποδαρά και στο Χρούσο, στα χωράφια που δεν είχαν πηγάδι, άρχισαν να ανοίγουν ομάδες 3-4 ατόμων, δαν'καριές τις λέγανε. Έσκαβαν μέχρι και 2 μέτρα βάθος το χώμα, ο φτυαριζής το πετούσε έξω με το φτυάρι και μετά έφτιαχναν ιδιοκατασκευή μαγκανιού, δυο δοκάρια σε σχήμα σαν ανάποδο λάμδα, ένα ξύλο στρογγυλό με δύο βραχίονες στα άκρα και έτοιμο το μαγκάνι. Η άλλη περίπτωση ήταν η αντένα που έμπαινε από τη διάνοιξη του πηγαδιού και στη συνέχεια αντιλούσε με τον γκαζοτενεκέ νερό και πότιζε το περιβόλι.

Με αυτή την μέθοδο άρδευσης, διαδόθηκε στο χωριό η καλλιέργεια της πατάτας, που προπολεμικά δεν υπήρχε, οι λίγοι μπατσαβάνηδες* που υπήρχαν καλλιιεργούσαν ντομάτες και ζαρζαβατικά ποτίζοντας τα περιβόλια με τα μαγκανοπήγαδα. Με τη δραστηριότητα αυτή εξασφαλίσθηκε μια στοιχειώδης διατροφή των νέων κατοίκων του χωριού, χάρις στην εργατικότητα και την αλληλεγγύη.

Έπειτα υπήρχε και η αμειβόμενη εργασία. Οι μαστόροι διόρθωναν καμιά σκεπή που έσταζε, κάνα τοίχο, άσπρισμα σπιτιών εσωτερικά και η πληρωμή γινόταν με είδος. Και στις γεωργικές εργασίες, όπου όργωνε το ζευγάρι, από κοντά ήταν και ο κασματζής με τον κασμά, να σκάψει εκεί που δεν μπορούσε να πάει το ζευγάρι, και άμα ήταν το έδαφος ανώμαλο, είχε και δύο κασματζήδες.

Άλλη γεωργική εργασία που είχε μεροκάματο ήταν η φύτευση των κρεμμυδιών σε καλλιέργειες 4-5 στρεμμάτων που γινότανε με το σκελίδι, ένα-ένα. Αυτή η δραστηριότητα απασχολούσε πολλιά χέρια για να τελειώσει γρήγορα η φύτευση. Επίσης ήταν του Χρούσου τα αμπέλια που θέλαν δύο χέρια τσάπισμα.

Άλλη δραστηριότητα που βοήθησε να μην πεινάσει ο κόσμος, ήταν οι επαγγελματίες κτηνοτρόφοι. Οι κτηνοτρόφοι τότε δεν είχαν μεγάλο αριθμό αιγοπροβάτων, όπως σήμερα, με πρωτοδοτήσεις και διάφορες παροχές. Είχαν

λίγα πρόβατα, και μερικοί είχαν και βοσκό που τα επιτηρούσε τη νύχτα κι η αμοιβή του ήταν σε είδος, γάλα ή αρνιά. Τον Μάιο άρχιζε το κούρεμα, τα μαλλιά ήταν είδος περιζήτητο και από εμπόρους που ερχότανε και τα αγοράζανε. Η ντόπια κατανάλωση μαλλιού ήταν μεγάλη. Έφτιαχναν νήμα με το αδράχι στο χέρι και εν συνεχεία πλέκανε κάλτσες, φανέλες και με το χειροκίνητο αργαλειό (κρεβαταριά) υφαίναν και υφάσματα. Ένα είδος υφάσματος που υφαίναν για κάπα (κιουπινέκ') και το ετοιμάζαν ως εξής: όταν το βγάζανε από τον αργαλειό, το τυλίγανε ρολό σε ένα δωμάτιο στο πάτωμα και ρίχνανε δύο άτομα ζεστό νερό αγκαλιά, κατόπιν αρχίζανε και το χτυπούσαν με τον αστράγαλο για να μπάσει. Γινόταν ένα ύφασμα πολύ γερό και ζεστό για το χειμώνα. Οι αργαλειοί υφαίναν και ύφασμα για παντελόνι, πουκάμισα, υφαίναν χράμια. Κουρελούδες δεν υφαίναν, γιατί δεν είχε κουρέλια, όπου είχε κάνα κομμάτι πανί, πήγαινε για μπάλωμα. Εντωμεταξύ με τα παπούτσια που ήλθαν οι συγχωριανοί στο χωριό, επειδή πηγαίνοερχονταν στα χωράφια, παλιώσανε οι σόλες και βάζανε αντί για σόλες, ένα ξύλο και γινότανε τσόκαρο-παπούτσι.

Εκτός από τροφή όμως, ο άνθρωπος ζητά και ψυχαγωγία! Έτσι όταν οι ατομικές παραγωγές κάλυψαν τη στοιχειώδη διατροφή, άρχισαν και οι ψυχαγωγίες. Το ούζο που ήπια ο Μεσοτοπίτης στην Κατοχή, δεν το ήπια ποτέ! Νυχτερινή ζωή στους δρόμους του χωριού, να τραγουδάνε παρέες, την Κυριακή βόλτες στα παγκάκια, άρχισαν και οι αρραβώνες και οι γάμοι. Θεατρικές παραστάσεις στο σχολείο όπου τις δύο αίθουσες τις κάνανε μία ανοίγοντας την ενδιάμεση πόρτα. Και δεν έλειπαν βέβαια τα γλέντια στα πανηγύρια των αγίων σε Ποδαρά, Ταβάρι, Χρούσο.

Έτσι κύλησε η Κατοχή με την αλληλοβοήθεια όλων των χωριανών και με κάτι λίγες διανομές συσσιτίων, αραιά και πού.

Η συνέχεια και το τέλος στο επόμενο φύλλο

Το ζευγάρι με τα βόδια ήταν το ιδανικό «τρακτέρ» την περίοδο της Κατοχής. Εδώ ο μπαρμπα-Αρτέμις Καρδαράς με τον αδερφό του Μιχάλη ζευγαρίζει στο Ταβάρι-1959

ΜΝΗΜΗ ΦΡΑΝΚ ΦΡΑΝΣΙΣ

Με θλίψη πληροφορηθήκαμε από τις Η.Π.Α τον θάνατο του αγαπητού μας Φρανκ Φράνσις, συζύγου της συγχωριανής μας αειμνήστου Μοσχούλας, το γένος Μαλιδέλλη.

Ο αποθανών, με καταγωγή από τη Νίσυρο, αγάπησε πολύ τον Μεσότοπο, στον οποίο έμειναν μόνιμα για λίγο διάστημα, ενώ έχτισαν και σπίτι στο Ταβάρι, όπου έρχονταν οι δυο τους και παραθέριζαν. Την αγάπη τους αυτή την μετέφεραν στα τρία αγόρια τους και στα εγγόνια τους, που έρχονται κι αυτοί με τη σειρά τους στο αγαπημένο τους Ταβάρι για διακοπές.

Από κοινού με τη μακαρίτισσα Μοσχούλα πρόσφεραν πολλιά στο χωριό και στους ανθρώπους μας. Ο Άγιος Νεκτάριος, το ξωκλήσι, είναι δικό τους έργο. Δική τους ιδέα ήταν η δημιουργία της παιδικής χαράς στο Ταβάρι και πρόσφεραν ένα μεγάλο μέρος του κόστους, ενώ το υπόλοιπο είχε αναλάβει ο Σύλλογος «Η Αναγέννηση». Πρόσφεραν επίσης χρηματικά ποσά στο Εκ-

κλησιαστικό Συμβούλιο και στον Σύλλογο «Αναγέννηση», για να διατεθούν υπέρ συνανθρώπων μας που είχαν ανάγκη. Ήταν άνθρωποι καλοσυνάτοι, απλοί, αληθινοί ευεργέτες του τόπου τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου και η πρόεδρος, Παναγιώτα Πλωμαρίτου, εκφράζουν τα θερμά τους συλλυπητήρια στα παιδιά του εκλιπόντος. Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχή του, εκεί δίπλα στην καλή του γυναίκα, την αγαπητή μας Μοσχούλα. Αιώνια τους η μνήμη...

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Η Άννα Κουρλή του Ιωσήφ και ο Γιάννης Ιωσφελής του Παναγιώτη, απέκτησαν δίδυμα κοριτσάκια στον Μεσότοπο.
- Ο Γαβριήλ Κοντόπουλος, το γένος Φωτεινής Κελέση, και η Μαρία Κοτάκη απέκτησαν κοριτσάκι στην Αθήνα.
- Ο Μπάμπης Σαραντίδης του Παναγιώτη και η Μαρία Τζιβελέκη απέκτησαν αγοράκι στην Αθήνα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Η Τριανταφυλλιά Δαλέκου, το γένος Βαγγέλη Πιπίνη, πέθανε στον Μεσότοπο.
- Η Χρύσα Τζοβάνη του Κωνσταντίνου, πέθανε στον Μεσότοπο.
- Ο Χαράλαμπος Βασιλόγλου του Ευθυμίου πέθανε στην Μυτιλήνη και κηδεύτηκε στον Μεσότοπο.
- Ο Κώστας Κελαϊδίτης του Χαράλαμπου πέθανε στην Αθήνα.
- Ο Φρανκ Φράνσις, σύζυγος της αείμνηστης Μοσχούλας Φράνσις, πέθανε στις ΗΠΑ.
- Πέθανε στην Αθήνα η Χριστίνα Σκαρβέλη του Εμμανουήλ.
- Πέθανε στη Θεσσαλονίκη ο Βασίλης Γρ. Πλωμαρίτης.

Ευχόμαστε συγχαρητήρια στις οικογένειες για τα ευτυχή γεγονότα και συλλυπητήρια στους οικείους των εκλιπόντων.

ΥΠΕΡ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤΟΝ ΜΕΣΟΤΟΠΟ

- Η Μαρία Τζινέλλη του Χαράλαμπου στη μνήμη της αδελφής της Ελένης Γρίσου, το γένος Ψωμά, 50€.
- Ο Ιγνάτιος και η Δήμητρα Τζινέλλη στη μνήμη της θείας τους Ελένης Γρίσου, το γένος Ψωμά, 50€.
- Η Δέσποινα Τζινέλλη του Χαράλαμπου στη μνήμη της θείας της Ελένης Γρίσου, το γένος Ψωμά, 50€.

Μαρίνα Καρδάρá Μ.Δ.
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ

Ειδικευθείσα εις
Γεν. Νοσοκ. Αθηνών "Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ"

Λεωφ. Γαλατσίου 58-60
Αθήνα
e-mail: markardara@hotmail.com

τηλ. 210 2010444
κιν. 6937 001287

Dr. Χρυσάνθη Αναματερού
Ενδοκρινολογία-Μεταβολισμός
Σακχαρώδης Διαβήτης

Απόφοιτος Ιατρικής Σχολής Αθηνών
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Χαϊδελβέργης &
Επιμελήτρια Πανεπιστημιακής Κλινικής Χαϊδελβέργης

ief + 30 211 0158 465
κ + 30 697 2619 283
chrysanthianam.iatreio@gmail.com

Ιερέως Δούση 67 & Ευκαλύπτων,
151 26 Ανάβρτα - Μαρούσι

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΥΠΕΡ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

- Τα αδέρφια Θύμιος, Μιχάλης και Φώτης Βασιλόγλου προσφορά 150€ στη μνήμη των γονέων τους Χαράλαμπου και Μαρίας Βασιλόγλου.

Τα ανέκδοτα του Αρτέμη Φιλιππίδη

- -Γιατρέ προτιμώ να πεθάνω παρά να μου κάνετε την χειρουργική.
- -Μα αγαπητέ μου, το ένα δεν αποκλείει το άλλο!
- Ένας καθολικός ιερέας και ένας ραβίνος ταξιδεύουν με το τρένο στο ίδιο βαγόνι. Σε κάποια στιγμή ο ιερέας βγάζει ένα σάντουιτς με σαλάμι και προσφέρει στο ραβίνο.
- -Δεν μπορώ ευχαριστώ. Η θρησκεία μου δεν μου το επιτρέπει να φάω χοιρινό κρέας.
- -Είναι κρίμα, λέει κουνώντας το κεφάλι του ο ιερέας. Δεν ξέρετε τι χάνετε.
- Φτάνοντας στο προορισμό τους, ο ραβίνος λέει στον ιερέα:
- -Καλημέρα, καλή συνέχεια και χαιρετισμούς στη σύζυγό σας.
- -Δεν έχω σύζυγο, απαντά ο ιερέας. Η θρησκεία μου δεν μου το επιτρέπει.
- -Είναι κρίμα, απαντάει ο ραβίνος κουνώντας το κεφάλι του. Δε ξέρετε τι χάνετε!
- Ένας παντρεμένος αγοράζει κινητό, αλλά δεν το λέει στη γυναίκα του και αποφασίζει να της κάνει μια μικρή πλάκα. Πάει λοιπόν σπίτι του, χαιρετάει τη γυναίκα του, μπαίνει στο μπάνιο και καλεί από το κινητό του το κινητό της γυναίκας του. Το σηκώνει η γυναίκα του και ακολουθεί η παρακάτω συνομιλία.
- Γυναίκα: Λέγετε, παρακαλώ.
- Άντρας: (με φωνή μελιστάλακτη) Γεια σου κούκλα...
- Γυναίκα: Κλείσε, κλείσε, είναι ο άντρας μου στο μπάνιο...
- Τι συνέχεια τη φαντάζεστε!
- Ένα βράδυ που είχε μια δυνατή καταιγίδα η μαμά βάζει το μικρό να κοιμηθεί.
- - Μαμά, θα κοιμηθείς απόψε μαζί μου; Φοβάμαι πολύ!
- - Όχι αγάπη μου, του λέει η μαμά. Αφού το ξέρεις ότι εγώ πρέπει να κοιμηθώ με το μπαμπά.
- - Α, τον φοβιτσιάρη και δε του φαινόταν!

ΚΑΦΕΝΕΙΟ

Ευχαριστούμε πολύ το Νίκο Καρίπη, φίλο μας από το Σκαλοχώρι, για 3 λίτρα τσίπουρο.

Αν εκ παραδρομής ξεχάσαμε να αναφέρουμε κάποια προσφορά στο καφενείο, ζητούμε συγνώμη.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

- Ο Νίκος Ρεπάνης του Φωτίου και η οικογένειά του ευχαριστεί το Σύλλογο για τις δυο φιάλες αίμα που του χορηγήθηκαν στην πρόσφατη χειρουργική του επέμβαση.
- Η οικογένεια Βασιλείου Ζαγκούλη ευχαριστεί τον Πολιτιστικό Σύλλογο «Ο Μεσότοπος» για το αίμα που έδωσε για την περιπέτεια υγείας της μητέρας τους.
- Η οικογένεια Δουδωνή Παναγιώτη ευχαριστεί τον πολιτιστικό σύλλογο «Ο Μεσότοπος» για τις φιάλες αίματος που δίνει για τον πατέρα τους Γαβριήλ.
- Η οικογένεια του Σπύρου και της Ελπίδας Ρεβύθη ευχαριστούν την τράπεζα αίματος του συλλόγου «Ο Μεσότοπος» για τη φιάλη αίμα που χορήγησαν στην περιπέτεια της υγείας της μητέρας τους, Τριανταφυλλιάς Δαλέκου.
- Ο Σύλλογος γονέων και κηδεμόνων Μεσοτόπου ευχαριστεί θερμά το Γιώργο Βακάλη για την προσφορά του με την εθελοντική εργασία του ώστε να καθαριστεί ο χώρος του Συλλόγου.

Στους δύσκολους καιρούς που περνάμε η συνδρομή όλων είναι απαραίτητη για να μπορεί ο Σύλλογος να συνεχίζει σταθερά την πορεία του. Ευχαριστούμε πολύ τα μέλη μας που στηρίζουν τη συλλογική δράση και πληρώνουν τη συνδρομή τους (συνδρομή μέλους 20€, συνδρομή μόνο για εφημερίδα 15€, συνδρομή εξωτερικού 50€). Σας υπενθυμίζουμε ότι μπορείτε να τακτοποιήσετε τη συνδρομή σας ερχόμενοι στο Σύλλογο κάθε Δευτέρα 18.00-21.00 μ.μ. (210 9707417). Επίσης μπορείτε να καταθέσετε τη συνδρομή σας στην Τράπεζα Πειραιώς GR16 0172 0660 0050 6604 5290 408 (Σύλλογος Μεσοτοπιτών). Παρακαλείσθε να ενημερώνετε τον ταμία, Αρτέμη Φιλιππίδη, για την κατάθεσή σας στο τηλ. 6932416314. (Ο παλιός λογαριασμός στην Alpha Bank δεν ισχύει πια.)

Έχεις μήνυμα

Έχω τόσα πολλά να σου πω...
Ιστορίες που μοιάζουν με παραμύθια, για ταξίδια μακρινά κι ονειρεμένα, για παραδείσους που βρήκα μα τους έχασα...
Έχω τόσα πολλά να σου πω, μα δε σ' ανταμώνω.
Τα λέω σε μένα γιατί φοβάμαι μη και τα ξεχάσω...

Σκορπιός

Η επόμενη μέρα... ή αλλιώς «φύτευε όπου μπορείς»!

Τι ζούμε! Η ζωή μας άλλαξε... Ένας αλληιώτικος πόλεμος ξεκίνησε! Ο εχθρός αόρατος, απρόβλεπτος κι εμείς χωρίς χάρτη και πυξίδα σε αχαρτογράφητα νερά. Σίγουρα μας βρήκε απροετοίμαστους! Όλο τον πλανήτη. Όχι μόνο τους απλούς πολίτες αλλά και τον κόσμο της Υγείας. Άνθρωποι της διπλανής πόρτας, φίλοι, γνωστοί βρίσκονται σε κίνδυνο. Απειλεί το σώμα χιλιάδων και την ψυχή όλων.

Αρχές του έτους ο ιός βρισκόταν στην Κίνα και μεις νομίζαμε πως ήταν μακριά! Αρχές Μαρτίου χτύπησε την πόρτα της Ευρώπης. Κάθε κράτος, μετά τον πρώτο αιφνιδιασμό, ζύγισε την κατάσταση και έφτιαξε το πλάνο του. Η ελληνική πολιτεία την κρίσιμη στιγμή πήρε πρωτόγνωρες αποφάσεις, κρίνοντας την υγεία όλων, ως πρώτο μέλημα. Η δοκιμασία θα ήταν τρομερά δύσκολη και το σύστημα Υγείας θα έπρεπε να αντέξει. Ο πρώτος λόγος δόθηκε

Τσιόδρας-Χαρδαλιάς επί το έργον...

στους ειδήμονες και σε ανθρώπους άξιους. Κι έγινε ο γιατρός-καθηγητής κ. Σωτήρης Τσιόδρας το κεντρικό πρόσωπο της πρωτόγνωρης πανελληνίας προσπάθειας. Κυβέρνηση και αντιπολίτευση στήριξαν την επιστημονική ομάδα του. Κι ο λόγος κι η ματιά του κέρδισε άμεσα την εμπιστοσύνη της μεγάλης πλειοψηφίας των Ελλήνων. Την ίδια ώρα γειτονικά μας κράτη η Ιταλία και η Ισπανία δοκιμάζονταν σκληρά. Εικόνες Αποκάθιψης!

Όλο το νοσοκομειακό προσωπικό: γιατροί, νοσηλεύτες, ΕΚΑΒ βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή! Όπως και όσοι δουλεύουν στην τροφοδοσία, στα εργοστάσια παραγωγής, στην Αστυνομία, στο Στρατό. Οι αγρότες έπρεπε να μείνουν, όχι στα σπίτια τους, αλλά στα χωράφια και δίπλα στα ζωντανά τους, γιατί η πρωτογενής παραγωγή ήταν απαραίτητη όσο ποτέ. Ευτυχώς δεν υπήρξαν αναδράσεις πανικού και τα νοσοκομεία δεν δέχτηκαν μεγάλο αριθμό ασθενών και άντεξαν.

Το σύνθημα «Μένουμε Σπίτι» όλο και δυνάμωνε! Κι όλο και περισσότεροι άνθρωποι δούλευαν έγκλειστοι με την βοήθεια της τεχνολογίας και των κομπιούτερ, την ίδια ώρα που οι κρατικές υπηρεσίες προσπαθούσαν να αναβαθμίσουν την ηλεκτρονική

Κυριακή των Βαίων στον Μεσότοπο, 2017

τους υποδομή και παροχή υπηρεσιών. Κλειστές οι εκκλησιές, η Μεγάλη Βδομάδα αλληιώτικη και το Πάσχα σιωπηλό! Τα σχολεία έκλεισαν κι οι εκπαιδευτικοί προσπάθησαν από την πρώτη στιγμή να οργανωθούν, να επικοινωνήσουν με τους μαθητές τους και να βρεθούν δίπλα-να μιλήσουν στις ψυχές τους, κυρίως να στηρίξουν την ψυχική ισορροπία των παιδιών και να συμβάλουν στην δημιουργική τους απασχόληση. Και μεις εσώκλειστοι, σαν να κοιταχτήκαμε πιο

καλά στον καθρέφτη και ανακαλύψαμε τον πραγματικό μας εαυτό. Σα να κάναμε επαναξιολόγηση των αξιών και των αναγκών μας. Σαν να ξαναδώσαμε προτεραιότητα στις ανθρώπινες σχέσεις, να ανακαλύψαμε τον γείτονά μας, να ξαναμετρήσαμε τους φίλους μας! Πρωτόγνωρες καταστάσεις!

Στην πορεία η προσπάθεια όλο και δικαιωνόταν, καθώς τα αποτελέσματα ήταν ορατά από όλους! Κι η εμπιστοσύνη ανάμεσα στο κράτος και τους πολίτες πηλθύνε... Πολλοί στον κόσμο έδειχναν με το δάχτυλο τη μικρή Ελλάδα μας και μιλούσαν επαινετικά γιατί πρόβλεψε και διάλεξε εγκαίρως τον δύσκολο αλλά σωστό δρόμο! Αλήθεια πώς τα καταφέραμε; Εμείς που τρεφόμαστε στον μικρόκοσμο της αντιπαράθεσης και σε κάθε ευκαιρία τσακωνόμαστε και χωριζόμαστε; Που έχουμε βαρεθεί να βλέπουμε συμπολίτευση και αντιπολίτευση να καυγαδίζουν αντί να κουβεντιάζουν, να συναινούν και να δίνουν λύσεις στα προβλήματα; Εμείς που μπορούμε να κάψουμε για την ομάδα μας ένα γήπεδο ολόκληρο και μια γειτονιά; Να καταστρέψουμε πανεπιστημιακές τάξεις και εργαστήρια με αιτία μια αντιπαράθεση;

Να βοήθησε άραγε και να προετοίμασε το έδαφος η επιτυχημένη αντίσταση στον Έβρο απέναντι στη εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού-προσφυγικού και στην εισβολή, που με σχέδιο επιχείρησε η γείτονα χώρα; Να ήταν οι τραγικές εικόνες των μαζικών θανάτων στην Ιταλία και στην Ισπανία, που μας καθήλωσαν; Να ήταν η εμπιστοσύνη που έδειξε το κράτος στους άξιους ειδήμονες-γιατρούς; Να ήταν το φιλόδοξο-απαιτητικό αλλά οργανωμένο σχέδιο, που εκ των πραγμάτων βλέπαμε πως υπήρχε και πως δούλευε σωστά; Να ήταν το πρόσωπο, η ματιά, η σεμνότητα, η απλότητα, η επιστημοσύνη του γιατρού κ. Σωτήρη Τσιόδρα; Μακάρι οι «εθνικοί μας ψυχολόγοι-ψυχίατροι», να μας το εξηγήσουν το ταχύτερο και να το επαναλαμβάνουμε πιο συχνά!

Όπως κι αν έχουν τα πράγματα όλο και περισσότεροι καταλαβαίνουμε πως τούτος ο «τρελοίος» ήρθε απρόσμενα αλλά θα δεν θα φύγει εύκολα απ' τη ζωή μας. Πως το φάρμακο και το εμβόλιο θα αργήσει λίγο ή πολύ. Πως τα πισωγυρίσματα δυστυχώς θα υπάρξουν. Πως το «Δόξα σοι ο Θεός» θα ακολουθήσει το «Βοήθα Παναγιά»... Επομένως, έχουμε δρόμο πολύ ακόμα να δούμε το ξέφωτο! Άρα υπομονή και αισιοδοξία,

όσο μπορούμε... Επίσης καταλαβαίνουμε πως όσο καλά τα πηγαίνουμε μέχρι τώρα (Μ. Σάββατο, που γράφονται τούτες οι γραμμές), τα προβλήματα στην οικονομία μας θα είναι από μεγάλα έως πιο μεγάλα! Ο τουρισμός, η βαριά μας βιομηχανία δυστυχώς θα υπολειπτη. Μεγάλα προβλήματα έχει και η ναυτιλία. Επομένως πολλά θα κριθούν στην πρωτογενή παραγωγή και μεταποίηση, που χρειάζεται χέρια, κεφάλαια και σχέδιο για να παράξει και να βελτιωθεί όσο πιο πολύ μπορεί! Δεν ξέρω πόσο σοβαρή-ανάλογα με τις εξελίξεις στο μέτωπο της πανδημίας- μπορεί να είναι μια κάποια έλλειψη τροφίμων στο άμεσο μέλλον. Επομένως την γεωργία, την κτηνοτροφία, τα λιγυστά μας εργοστάσια, την ενέργεια, τα χωριά μας και τα μάτια μας! Σήμερα οι ήρωες είναι οι γιατροί και οι νοσηλεύτες, αύριο ίσως να είναι οι αγρότες!

Κι εμείς στις πόλεις τι κάνουμε σε μια τέτοια περίπτωση; Ό,τι μπορούμε!!! Σοδιάζουμε απ' το χωριό, φυτεύουμε κηπευτικά όπου μπορούμε! Μπορεί κάποιος να συντηρήσει πέντε κότες, ας το κάνει! Κάποιος μπορεί να πουν τούτα τα λόγια κινδυνολογία ή παραπανίσια παραμύθια! Όμως έρχεται το σήμερα που ζούμε να μας διαψεύσει! Απλούστατα γιατί κανείς δεν πίστευε, μέχρι πριν λίγους μήνες, πως θα ζήσει ο κόσμος αυτό που ζει σήμερα και κυρίως χώρες σαν την Βρετανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Κανείς δεν το πίστευε ούτε οι ηγέτες τους! Γι' αυτό το «φύτευε και μη ερεύνα» ίσως να ταιριάζει γάντι στο άμεσο μέλλον μας. Αλλά και τα εθνικά μας θέματα και οι σχέσεις μας με την εξ ανατολών γείτονα δεν είναι καλές. Επομένως η ομόνοια, η ενότητα, η εγρήγορση, η αλληλεγγύη, το φιλότιμο, η ατομική και η συλλογική συνείδηση θα μας χρειαστούν.

Ας ευχηθούμε στα παραπάνω το καλύτερο! Μέχρι τότε υγεία και δύναμη σε όλους τους συγχωριανούς-ντόπιους και ξενιτεμένους, στο νησί μας τη Λέσβο, στην πατρίδα μας και σε όλο τον κόσμο!

Μνήμη Χαράλαμπου Ευθ. Βασιλόγλου (1925-2020)

Μεγάλη Τετάρτη κίνησε για το στερνό ταξίδι σε ηλικία 95 χρονών ο πατέρας μας Χαράλαμπος Βασιλόγλου. Γεννήθηκε τον Φεβρουάριο του 1925 κι ήταν το στερνοπούλι του Θυμίου και της Χριστίνας, το γένος Χαράλαμπου Νοικοκύρη. Αδέρφια του η Ραλλιώ, ο Μανόλης, ο Νίκος και δυο που πέθαναν μικρά... Ο «πρώτος» Νίκος κι ο Λουκάς. Αγροτική η οικογένεια με νοικοκυροσύνη, όπως όλοι στο χωριό, πάληψε με τα λιγυστά χωράφια και τα ζωντανά. Στα δύσκολα χρόνια της

Κατοχής είχαν βόδια, όργανα, θέριζαν, είχαν το σιτάρι τους, το γάλα και το τυρί των λιγυστών προβάτων τους και δεν πείνασαν. Παντρεύτηκε την Μαρία Χαρ. Μοσχόβη και απέκτησαν τρία παιδιά: Τον Θύμιο, τον Μιχάλη και τον Φώτη.

Συνέχισε την αγροτική ζωή στις Στάσες, τοποθεσία ανατολικά του χωριού, περιβόλια με κάθε λογής μπαχταβαν(ι)κά, που πολλές φορές τα πουλούσε ο ίδιος με το μουλάρι του, τον Καστάνη στην Άγρα. Πρόβατα καμιά εξηνταριά και κατσίκες γύρω στις δέκα. Πήγαινε το γάλα στο γαλατζίδ'κο του Σκενδέρη, κι όταν αυτό έκλεινε, έκανε τυρί φέτα και τραχανό, χάχλης ή ψιρίκο. Φύτεψε ελιές και τις ανάσπασε. Έσπερνε σιτάρι, βρώμη, κριθάρι, κουκιά, βίκο, σουσάμι μέχρι το 1980 και στο κάμα του Καλοκαιριού το αλώνι είχε την τιμητική του! Και στα βαλάνια ζαμάν(ι) ήταν καλός στη τέμψη και μετά ξεβαλάνθρισμα, στέγνωμα, τσουβάλιασμα μέχρι το εμπόρευμα να φτάσει στα βυρσοδεψεία. Δίπλα του σε όλη αυτή τη διαδρομή η μάνα μας κι εμείς, τα παιδιά. Εργατικός, νοικοκύρης, αλλιά και σκληρός καμιά φορά, όπως και πολλοί πατεράδες της γενιάς του! Γερό σκαρί, είχε την ευλογία να έχει καλή υγεία εκτός από τα σοβαρά προβλήματα όρασης που αντιμετώπισε λίγο πριν το τέλος. Του άρεσε το «τσαρσί»-ο καφενές, η παρέα κι έπαιζε χαρτιά: 66, αβάντ-κιαμαρστό και σκαμπή(ι). Κι η αποκριάτικη ατμόσφαιρα, και τον θυμόμαστε αρκετές φορές να γίνεται «μ'τσού-νους» και να πηγαίνει σε σπίτια της γειτονιάς. Έκανε κι επίτροπος στην εκκλησιά, επί παπά Μανόλη Καραστεφανή, και του άρεσε να χτυπά τη καμπάνα! Είχε πολύ δυνατή μνήμη, αγαπούσε τη μπαφίρα -το κουβεντολόι- και θυμόταν άριστα γεγονότα του παρελθόντος. Πάμπολλες οι διηγώσεις του, που ευτυχώς τις κατέγραψα. Όπως κι όλοι οι παλιοί-αυθεντικοί άνθρωποι του χωριού, με τη σοφία των δυσκολιών που έζησαν, δεν μπορούσε να καταλάβει τις αλλαγές, τις "ευκολίες" των τελευταίων δεκαετιών και συχνά-πυκνά μας έλεγε: «βρε πηδιά πού θι πά' τούτους η αρχιστός!» Και εννοούσε το εύκολο χρήμα, τα πολλά δανεικά, που μας οδήγησαν στην οικονομική κρίση. Επίσης έλεγε: «ού(ι) πια γράμματα-γράμματα μαθαίν', τσιουμπάν(ι)ς κανένας, πιρβουλάρ'ς κανένας, άιντι να δούμι τι θι τρώτι σι καμπόσα χρόνια!». Χάρηκε εγγόνια και δισέγγονα, πήρε κι έδωσε αγάπη και στο γήρας ήταν ήρεμος, συνεργάσιμος, φιλοσοφημένος, σαν έτοιμος από καιρό. Δυστυχώς, την Μεγάλη Παρασκευή, που από την πόλη της Μυτιλήνης ξαναγύρισε στο χωριό-στον Άγιο Γιώργη, εκεί δίπλα στη μάνα μας και στους άλλους συγχωριανούς, λόγω των έκτακτων καταστάσεων που βιώνουμε, δεν μπορέσαμε να είμαστε όλη τα παιδιά του στον στερνό χαιρετισμό... Μακάρι να ξαναβρεθούμε το καλοκαίρι στο χωριό!

Ας είναι αναπαυμένος... Ευχαριστούμε πολύ όσους μπόρεσαν να παρευρεθούν στο ξόδι του. Θα τον θυμόμαστε με αγάπη... Μάθαμε πολλά δίπλα του...

Θύμιος-Μιχάλης-Φώτης